

ABONAMENTUL

un an . 28 Cor.
un jum. . 14
o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 filieri.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

Curentul Slavismului.

Arad, 24 Februarie.

Atmosfera politică a Monarchiei noastre, agitată în timpul din urmă de încercările ambițioase ale Ungurilor de a schimba în favorul lor balanța înțelegerilor dualiste dela 1867, — începe a se limpezi tot mai mult. Pofta de întărire a eghemonilor noștri, creiază ambiții analoage în sufletul celorlalte neamuri din patrie. Ura lor pătimășă provoacă o încordare demnă, tendința lor de maghiarizare, o loială poroire de apărare.

Războiul intern, alimentat cu o lipsă totală de conștiință de toate guvernele, s'au perindat la cârma acestei nenovocite țări — a primejdii, ce e drept în câteva rânduri în mod serios existența noastră politică, dar nu e mai puțin adevărat, că tocmai acest război a deșteptat îndemnuri nouă, a creat curente puternice străine, chemate să paralizeze acțiunea de cucerire a puternicilor zilei.

Era firesc, ca furia pătimășă a politici unguerești să răzvrătiască elementele sănătoase și oareșcum independente ale Monarchiei, și să le siliască a interveni în chestia aceasta gravă, menită să împiedice munca cinstită pentru realizarea progresului pe orice teren, menită să turbure liniștea celorlalte neamuri, și să zguduie chiar temelile statului.

Pentru că e o anomalie să se creadă, că un stat polyglot, ca al nostru și-ar putea alora năzuințele sale culturale, econo-

mice ori politice, înainte de a-și fi terminat întregul său proces de formațiune.

Ori Monarchia noastră cu toată vechimea ei se găsește astăzi mai mult ca oricând în plină evoluțiune.

Fermentația internă este alimentată de dorințe noi, de libertate și egalitate, create de spiritul modern al vremii. Năzuințele de expansiune externă — fie și numai cele desvăluite de convențiile secrete publicate în timpul din urmă — sunt și ele de natură de a prelungi neastâmpărul vieții noastre de stat. Dar pe când aproape toți factorii organizmului nostru monarhic contribuie la desăvârșirea operei mari, ce se continuă sub ochii noștri, pentru încheierea unui stat puternic, creat pe temelii moderne, — pe atunci elementul maghiar îndărătnic, încearcă să strice cu atitudinea sa încăpăținată efectul firesc al înțelegerilor sănătoase.

Iată de ce pacea internă nu-și va putea găsi încă hodină în mijlocul nostru; iată de ce granițele Monarchiei noastre vor rămânea multă vreme încă nedecise.

Acțiunea, amăsurat unei legi naturale creiază reacțiune; curentul de maghiarizare deci o oprește, și așa iată și pe unguer, că-și găsește nașul.

Câtă vreme elementul maghiar simțea numai slaba noastră opoziție, îndrăzniala lui lua proporții tot mai sălbatice. Cercurile vieneze nu-i puteau strica niciodată voia, și în cele mai multe cazuri acest element trebuia să triumfe, chiar și atunci, când realitatea proba tocmai desăvârșita lui slăbiciune. Istoria este și ea martorul

cinstit al atâtor convenții unde paritatea unguerească trăgea tot mai mult în cumpănă. Și aceasta pentru că pe deoparte Viena prețuia sprijinul Ungurilor, pe de altă parte lipsia acel: „Tertius gaudet”, care să tragă peste socoteala duor rășboinici.

Noua forță hotărâtoare însă n'a întârziat să se anunțe. Este elementul slav, care prin anexarea Bosniei și Herțegovinei și-a creat un rol puternic în afacerile Monarchiei noastre.

De acum înainte masele slave înghețate până mai deunăzi la Praga de ochiul aspru al Vienei și la Agram de îndărjirea Budapestei — se pot mișca liber și-și pot spune cuvântul lor, de care va trebui neapărat să se țină seamă.

Rolul acestui factor nou este cu atât mai important, cu cât prin forța împrejurărilor el ese chemat să creeze echilibrul vieții noastre de stat și să îndrepteze busola rătăcită a hegemonilor ungueri. Importanța acestui element este simțită de toți corifeii politicii austriace sănătoase, cari de altcun de mult așteptau momentul potrivit pentru a-l lansa pe terenul vieții noastre publice.

Linia de conduită a politicii vieneze a fost dictată aproape în mod exclusiv de posibilitatea promovării intereselor Monarchiei în peninsula Balcanică.

A înlesni aceasta promovare cu înlăturarea poftelor unguerești de acaparare însemnează a sluji adevăratelor interese

Cântec.

In seninul unui zimbet
Am crezut odinioară,
Și 'ndemnat de-un gând sfielnic
Am iubit întâia oară;

Dar s'au stins acum, de vișor,
Dragi visări urzite 'n cântec,
M'a robit uitarea neagră
Cu vrăjitul ei descâtec.

Picurindu-mi lin în suflet
Simt fioru 'ndrăgostirii
Cum apune 'ncet, în umbră,
Ca o stea din largul firii

Și din zarca 'mbujorată,
Poleindu-ne pridvorul,
Scumpă pulbere de aur
Mă mângâie blând cu dorul.

I. N. Părvulescu.

Insemnările unui visător.

De Corneliu Moldovanu.

Sufletele se măsoară după puterea lor de suferință, după adâncimea durerii și statornicia amintirilor. Ce-a putut culege gândul din perindarea clipei, impresiile și nuanțele cari au întovărășit o bucurie sau o lacrimă, amăgirile și nădejile, părerile de rău și aducerile aminte, — iată singura bogăție pe care ne-o dăruiește amurgul de ieri, iată zestrea fără de preț care va înlesni cucerirea zorilor de mâine.

Nenumărate sunt zilele cari au trecut, nenumărate sunt ceasurile cari vor veni, dar ce ne însemnată și puțină e clipa de acum, cea mai săracă fărâmitură care s'a scuturat dela ospățul divin al eternității. Sufletul nostru se hrănește mai ales din ce-a strins, din fructele cugetării și ale simțirii, din amintirile faptelor petrecute sau din visurile care n'au avut încă împlinire.

Fiecare din noi purtăm în urna sufletului, închisă și ferecată cu mii de jurăminte, o taină. E toată mândria și cinstea ființei noastre, fie că prețuește cât stema unei fericiri, fie că amintește mărgăritarul negru al îndoelii și remușcării. Căci taina e nemuritoare, e forța și religia gândirii, e însăși viața sufletului nostru.

Cu ce suavă voluptate și cu ce dulce teamă pogoșim privirile minții asupra ei, desmierdând-o în oarbă înșetare, și cu ce sălbatecă patină sorbim farmecul ei mistic... Nimeni, nimeni nu cunoaște colțul de suflet unde e ascunsă, și nici o ademenire nu poate smulge vălul de umbră pen-

tru a-i vădi mărturisirea. Ori și ce vor hotări întâmplările, ori care ar fi prețul răscumpărării, taina va rămânea pururea o taină, fiind singura strălucire a sufletului, unicul strop dumnezeesc care s'a rătăcit prin roua pământenelor suferințe.

Istoria povestește multe despre oameni și despre războaie, silindu-se a ne da învățăminte zadarnice pentru anii care vin. Ceeace nu-i este ertat însă nici unui cuget muritor să pătrundă, o taină care s'a zămislit din ciocnirea clipei, taina care a poruncit tulburarea popoarelor, detronările regilor ori răzvrătirile neamurilor asuprite, — și care a dictat nevăzută, însăși povestirile mincinoase despre dânsa. Această taină pe care o ocolim neîntrerupt, căutând a o risipi cu felurite bătăneli ori a o înlătura cu disprețul obișnuit al nepriceperii, — această taină, care e însuși sufletul trecutului, stăpânește de asemeni și viitorul, ivindu-se pe orizontul minții noastre, fatală, tirană, amenințătoare...

Abia de cutezăm a ne întreba asupra rostului lucrurilor, și îndată ne dăm seama că nimic nu putem ști, și că nimic nu poate odihni sbuciumul amar al cercetătorului. Taina stăpânește veacurile, iar noi, noi care oțtim fără intrerupere povestirile despre războaie și despre oameni, noi care ne chinuim a așeza legile prevederii, a descoperi drumurile stelelor și țaria așezămintelor naturii, noi nu suntem decât selavii îndurerăți ai tainei.

Ce măestrit e meșteșugul albinelor și ce minunată e stăruința lor, întotdeauna veselă și rod-

ale țării a creia o atmosferă politică îngăduită de celelalte neamuri.

Astfel se explică faptul că îndată după moartea contelui Aehrenthal care nutria vădite simpatii pentru Ungaria, cercurile vieneze forțează retragerea baronului Burián din postul de ministru de finanțe, pentru a face loc polonului Bilinski.

Era necesară aceasta schimbare, cu atât mai mult, cu cât o continuare a politicii economice filo-maghiare a lui Burián în provinciile anexate, putea crea prejudecări serioase intereselor Monarhiei și putea fi fatală planurilor de mai înainte fixate ale politicii austriace în Balcani.

Dar chiar numirea noului titular al portofoliului finanțelor comune ne îndreptățește să afirmăm, că Viena însuși pregătește terenul de emancipare al elementului slav, pe care la timp oportun să-l opună niziunilor îngâmfării maghiare.

Aceasta aserțiune poate fi justificată până la un punct oare care și de entuziasmul presei polone, care salută în persoana noului ministru de finanțe pe apostolul slavismului dela sud.

Analizând apoi mobilul agitațiilor antimaghiare dela Praga și al teribilelor demonstrații ostile dela Sarajevo și Ragusa împotriva dominațiunii ungurești în Croația și împotriva guvernului unguresc, va trebui să admitem, că într'adevăr curentul slavismului își eroiește un vad tot mai puternic.

Deja broșura apărută de curând la Agram pentru propaganda ideilor trialiste este semnul unor vremuri nouă, care într'un viitor apropiat vor fi cunoscute să schimbe constelația politică a Monarhiei noastre.

Și cum ne surprind pe noi zorile acestea atât de mult promițătoare?

O vorbă sinceră a d. C. Stere, care de câteva săptămâni pipăie pulsul vieții noastre politice, ar face desigur pe mulți fruntași de ai noștri să-și plece capul sub povara grea a remușcărilor.

nica! Câtă rinduială și înțelepciune nu se întrezărește în octatea lor sgomotoasă și dulce, în imperiul lor înflorit și întins, ca și hotarele primăverii...

In sbor neostenit, culegând din floare în floare, strop cu strop, mirosurile dulci și sucurile aromate, își zidesc în umbra stupului căsuța mărunț de ceară aurie, împodobind-o într'ascuns cu mierea fragedă și suavă.

Singura lor răsplată, e doar zâmbetul de mulțămire al reginei...

Tot astfel poezii, culegători de frumusețe, albine ale cuvântului, cutreerind prin grădina luminoasă a vieții, avântându-se prin imperiul nemărginit al fanteziei, culeg rimele strălucitoare și metaforele arginții, — și îmbinând sclipirea unui strop de rouă cu armonia unei ciripiri, parfumându-le cu vibrarea nemuririi, le topesc în mierea caldei inspirații...

Și de cele mai multe ori, n'au altă răsplată decât zâmbetul de mulțămire al reginei...

x Seminarul juridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas (lângă edificiul cel vechin al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

„Deșteptarea” în rolul ei adevărat. Primim astăzi nrul 6 al „Deșteptării”. În sfârșit, suntem satisfăcuți. Articolul prim este în toată legea de însuși Eugen Brote.

Așa, ne place și nouă. Pentru ce să mai umblăm cu mâta în sac? Dacă-i tradare, cel puțin să știe toată lumea. Ce e însă interesant în toată afacerea! De unde până acum observam un fel de tactică la „moderații” noștri, cari țineau foarte mult să plutească oare-cum în vag, acum pe lângă iscălitura lui Eugen Brote, *Deșteptarea* aduce și discursul lui *Khuen-Héderváry* ținut zilele trecute în parlament, în întregime și peste trei pagini și jumătate. Știți, d. Arsenie Vlaicu a părăsit săptămâna trecută pentru câteva zile catedra, a călătorit până la Budapesta și... vreți să mai știți ceva? În Budapesta e Mangra, e ministrul, e *Khuen-Héderváry*... Cred că nu-i trăznește nimănui prin cap să întrebe: *Cât o fi costat?* ori ce zici dle Arsenie? Dar, dată fiind tradarea pe față a „Deșteptării”, noi nu mai avem nimic de zis. Să fie sănătoasă cu cei patru cetitori pe câți îi va fi având. Publicul românesc nu are nici o lipsă de lămuriri. „Deșteptării”, cu toate acestea, îi interzicem să dea interpretări de recredință, de absolută recredință, asupra „generației tinere” cum face în numărul de astăzi. Astfel de hueruri se pedepsesc aspru. D. Arsenie Vlaicu să se gândească la situația pe care o are.

Agitație antimaghiară în America.

Din Zagrab vine următoarea știre: Fostul deputat Ștefan Zagorac, care joacă un rol însemnat în politica croată a fost însărcinat de partidul său, să plece în America pentru a porni între Slavii de acolo o vie agitație împotriva guvernării maghiare din Croația.

Zagorac a și plecat spre Lumea Nouă în societatea unor advocați Straznicki și Dr. Janka.

Delegația aceasta va ajunge la 3 Martie în Argentina de unde va porni o puternică propagandă antimaghiară printre elementele slave de acolo.

După vizitarea tuturor centrelor croate de acolo delegații vor trece în Statele Unite ale Americii de nord, unde vor pune la cale de asemenea o puternică mișcare împotriva maghiarilor. Incolțirea aceasta desigur că nu le poate cădea bine hegemoniilor noștri.

Slavii împotriva Ungurilor. Mișcarea antimaghiară a slavilor din Monarhie începe a se accentua tot mai mult. Elementul slav în urma anexării Bosniei și Herțegovinei a câștigat forțe considerabile. Preponderanța Ungurilor în interior începe a-i jigui și lupta ce se defășoară tot mai aprins între aceste două rase se dă pentru câștigarea unei influențe hotărâtoare în chestiunile Monarhiei.

Slavii dela sud, ajutați în acțiunea lor de frații lor din Austria luptă din răspuțori — afară de o neînsemnată fracțiune sârbă — pentru înjghebarea trialismului, care ar hotări soarta slavilor și ar paraliza cu desăvârșire forța Ungurilor.

De cea atât la nord, cât și la sud ostilitățile împotriva Ungariei sunt la ordinea zilei.

La Praga s'a ars mai dăunăzi un steag unguresc, fapt care a alarmat întreagă presa maghiară: cu prilejul turburărilor studenților din Sarajevo s'a ars iarăși un steag unguresc, și s'a insultat guvernul țării.

Acum ne vine o nouă știre tot atât de ofensătoare pentru hegemonii infumurați:

La 22 c. cu prilejul lăsatului de sec, mulțimea a manifestat ostil împotriva guvernului unguresc și a banului Croației Cuvaj. Un grup de oameni a ars un steag unguresc, călcându-l apoi în picioare. A trebuit să intervină forța publică pentru linișțirea spiritelor.

Iată deci cum se prezintă noua constelație politică a Monarhiei. Curentul antimaghiar produs de mișcarea slavă devine tot mai puternic și aceasta numai din cauza tendinței absurde de maghiarizare, tendință care va fi fatală acestui neam ambițios.

Mentalitatea transcendentală

Campanie împotriva arhierilor noștri gr. cat

Arad, 24 Februarie.

De mult, mentalitatea ungurească nu ni-s'a desvilit în toată ciudățenia ei, ci acum în campania presei ungurești împotriva arhierilor noștri gr. catolici. Teamă că episcopii noștri vor reuși să dea de go tindințele antipatriotice și anticatolice ale unei episcopii gr. catolice ungurești, a exasperat pe sonnambulii ideii de stat și după cum am văzut, ei au recurs acum la armele stupidei amenințări. Un articol de azi al lui *Budapesti Hirlap* reoglindește fidel această teamă și-l reproducem aici spre conformarea opiniei noastre publice:

Le-a plăcut, mitropolitului Mihali și soților lui — serie B.H. — ca în numele unui sinod improvizat să ridice protest împotriva noului episcopii greco-catolice. Dacă episcopia aceasta n'ar fi să însemne afirmarea spiritului și a limbei ungurești, desigur nu avea darul să provoace mânia mitropolitului și pe a episcopilor tovarăși, cari își fac țintă de viață din ura lor împotriva ungarimeii. Episcopul Radu a plecat deja la Viena și de acolo la Roma, ca să prezinte protestul regelui (și nu împăratului) și papei. Protestul acesta mai că va avea soarta faimosului memorandum, va ajunge adică în coșul de maculatură.

Și, anume, din pricina că, înființarea de nouă episcopii aparține sferei de drepturi a regelui ungar, iar învoirea sfântului scaun a fost de data asta asigurată dinainte, pentru aceea o fost de față conducătorul nunciaturii din Viena la consfătuirea, în care s'a remarcat teritoriu canonic al noii episcopii de rit grecesc să cunoască sfera de drepturi a supremului patronaj, doar Francisc Iosif I. a înființat episcopii de Lugoj și Gheorgheni și el a înălțat la rangul de mitropolie episcopia de Alba-Iulia și Făgăraș. Și poate, totuși nu se va întâmpla, ca regele să-și retracteze hotărârea, care are deja și consentimentul papei. Mare putere poate să fie domnul mitropolit Mihali, dar regele și papele, poate totuși nu le poruncește.

Regii ungari au dreptul întemeierii de episcopii începând dela Sf. Ștefan și Sf. Ladislau. Auzat de acest drept Maria Terezia, când din liecezele de Győr și Veszprém a întemeiat episcopii de Szombathely și Alba-regală. Mai târziu au fost întemeiate episcopii de Casovia, Besztercebánya, Rozsnyo, Teps și Sătmar, iar episcopia de Agria a fost înălțată la rangul de mitropolie. Diecezelor, cari în chipul acesta au îndurat pierderi teritoriale, nici prin gând nu le-a trecut să protesteze în contra hotărârii regești. Curiozitatea aceasta face parte din ciudățeniile speciale ale domnului mitropolit Mihali. Și va fi și mai curios, dacă în Roma mitropolitul din Ungaria va protesta invocând motivul, că episcopia maghiară e menită să servească unor tendințe maghiare. Probabil că episcopul Radu să retacă faptul, că azi maghiarii neoiși sunt nevoiți să se conformeze ritului valah, cu toate că nu pricep nici o iotă din el. Să sperăm că reprezentanții bisericii ungurești vor lămurii sfântului scaun asupra ciudățeniei, că mitropolitul Mihali și soții lui, vor să valahizeze cu ritul valah pe unguri.

Budapesti Hirlap citează aici (răsfoind un studiu al dlui Eugen Barbul) cunoscutul fapt, că principii transilvăneni Gheorghe Rákoczy I., Mihail Apaffy și Gh. Rákoczy III., în scopul propagandei calvinești, au făcut să fie traduse cărți bisericești din vechea limbă slavă în românește și concludă că principii maghiari au fost întemeietorii limbei liturgice românești și că, în urma acestui fapt episcopii noștri se mai fac azi vinovați și de nerecunoștință, când „agită” împotriva limbii liturgice maghiare.” Incheie apoi astfel:

Avea-va oare guvernul putere să reglementeze pe arhierii cari agită împotriva ideii de stat, nu știm. Cu pilda mitropolitului Lodochofsky, Bismarck a arătat că, nici Curia nu poate să apere pe arhierii cari agită împotriva ideii de stat.

Noi ne am împăcat de mult cu ireducibilitatea punctului de vedere transcendent al potrivnicilor noștri și ne-am mira numai, dacă cei chemați să hotărască soarta episcopiei ungurești s'ar identifica cu acest absurd punct de vedere, care neagă categoric realitatea. Sperăm că atât monarhul cât și sfântul scaun dela Roma își înțeleg altfel misiunea apostolică decum le-o atribuie ziarul maghiaro-semit. Din memoriul episcopatului nostru vor afla că în Ungaria credincioșii gr. catolici de origine ungurească pe teritoriul provinciei noastre mitropolitane nu există și că chiar și acel mic număr de credincioși români, cari în urma vitregității mediului și-au uitat în mod vremelnic limba maternă, țin cu hotărâre neclintită la biserica strămoșilor lor. Vor înțelege că episcopia gr. catolică ungurească se plănuește numai pentru prăbușirea bisericii noastre naționale și maghiarizarea treptată a noastră prin mijlocirea unui absolutism, nu catolic, ci de cea mai imorală speță șovină. Se vor convinge, în sfârșit, că episcopii noștri apără interesele noastre naționale vitale, cari se întemiază pe legi veșnice, izvorând din chiar adâncul învățăturilor creștinești.

Nesocotind aceste legi, atât monarhul cât și urmașul de azi al Sfântului Petru, se vor pune în contradicție cu misiunea lor, dar nu vor putea să stavilească întru nimic legile veșnice, cari vor garanta existența noastră în toate împrejurările...

Apponyi, Khuen, Tisza...

— Situația politică. —

Arad, 24 Februarie.

Trei conți cu nume și trecut în politica ungurească. Apponyi, capul partidului kossuthist; Khuen-Héderváry, șeful cabinetului, și Tisza, îndrumătorul politicii guvernamentale au ținut ieri o consfătuire de o oră, pentru a stabili împreună textul declarațiilor ce le va face în ședința de azi a Camerei deputaților ministrul-președinte.

După amiazi contele Khuen-Héderváry l'a vizitat pe Kossuth pentru a-i comunica înainte textul declarațiilor.

Contele Apponyi iarăș a ajuns alături de contele Tisza; de acel Tisza în fața căruia a plâns, în ședința dela 18 Noembrie 1904... protestând astfel împotriva volniciei ce-o prevedea. Și Apponyi iarăș a ajuns în tovărășia lui Tisza, chiar în momente când, după chiar declarațiile lui Tisza — „în lături cu regulamentul!” — se poate prevedea un doilea 18 Noembrie.

Pacea dintre guvern și kossuthiști este acum perfectă. Partidul „revoluționar” de sub șefia fiului detronatorului dinastiei a ajuns o opoziție guvernamentală.

Despărțindu-se de tovarășii lor de-odinioară, justhiștii, au ținut, însă să-i liniștească măcar în parte.

„Noi nu putem sprijini obstrucția voastră dar ne vom împotrivi și încercărilor de-a înfrânge obstrucția prin violarea regulamentului intern...”

Lupta de-acum se va da numai între guvern și justhiști, sprijiniți de cei câțiva independiști în afară de partide.

„O mare ne desparte.”

Reprezentanții partidelor independiste s'au întrunit ieri după amiazi la o conferență comună, în locuința lui Kossuth.

Conferența a ținut 4 ore și s'a terminat fără rezultat. Kossuth a declarat că partidul său trebuie să primească și micile concesii ce le oferă guvernul... Partidul kossuthist nu rămâne învins, fiindcă toată lumea știe că votarea reformelor militare guvernul a putut-o obține numai prin pace.

Au luat apoi cuvântul contele Apponyi, Justh Gyula, Polonyi Géza, până în cele din urmă s'a ridicat Szentiványi Árpád:

— Domnilor, pe noi ne desparte o mare... Noi bine facem dacă ne vedem fiecărui de drum.

Și justhiștii au părăsit conferența...

Grevă demonstrativă.

Pentru ziua de 4 Martie n. Luni, partidul social-democrat din Budapesta a hotărât proclamarea unei greve generale.

În ziua de Luni, până la orele 12, toți muncitorii din Budapesta vor depune munca pentru a merge în fața parlamentului și a manifesta în favorul votului universal.

Kossuthiștii se tem de alegeri.

O conversație scurtă care a avut loc în culoarele Camerei aruncă o nouă lumină asupra dispoziției spiritelor din partidul kossuthist.

Fostul deputat kossuthist Szatmári Mór, redactorul organului kossuthist „Budapest”, a declarat pe față că dacă partidul nu va ceda, vor urma alegeri nouă.

— Și decât să intrăm în alegeri nouă pe lângă actualul sistem electoral — a zis Szatmári — mai bine colăm tot ce ni-se cere.

Conferența Sașilor.

Din Sibiu ni-se scrie: Comitetul executiv (Kreisausschuss) al Sașilor s'a întrunit la 22 Februarie n. în Sibiu pentru a discuta situația politică și atitudinea deputaților sași.

Comitetul executiv a luat cunoștință despre raportul prezintat de deputații sași și aprobându-l întru toate, îi roagă să apere și pe viitor interesele poporului săsesc rămânând membri ai partidului guvernamental”...

De ce s'a împăcat kossuthiștii?

Din Budapesta ni-se telefonează:

În culoarele Camerei circulă deosebite zvonuri despre motivele cari au îndemnat partidul kossuthist să desarmeze. Se zice că guvernul le-a asigurat 80 de mandate.

Se mai afirmă că Fr. Kossuth ar fi declarat că reforma electorală și reformele militare trebuie rezolvite până este în viață actualul monarch, căci sub domnia viitorului monarch nu se știe dacă nu ne vor

astepta: reformele militare mai grele, reforma electorală mai liberală.

Pacea încheiată.

Ședința Camerei. În ședința de azi a Camerei deputaților, a luat cuvântul contele Khuen-Héderváry pentru a răspunde kossuthiștilor. Și-a încălțat promisiunile de mai înainte, apoi s'a adresat kossuthiștilor rugându-i să se mulțumiască cu concesțiile făcute până acum.

Sper, a zis contele Khuen, că după aceste declarații Camera va îngădui o discuție normală. Cei cari primesc declarațiile aceste se vor bucura de răsplata...

Voci: Mandatelor! (Haritate).

Khuen: ...de răsplata ce-o rezervă națiunea pe seama celor cari doresc pacea.

Cuvintele despre „răsplata națiunii” au fost interpretate în înțelesul că guvernul le va asigura kossuthiștilor un număr fix de mandate.

Contele Apponyi, răspunzând ministrului-președinte, a declarat că nu cere nici o răsplată dela națiune. Răsplata i-o dă conștiința datoriei împlinite. În ce privește nouile declarații ale ministrului-președinte, regretă că n'a primit garanții că proiectul reformei electorale va fi prezintat în anul acesta.

Contele Khuen declară că va provoca o hotărâre a Camerei în acest sens.

A luat apoi cuvântul justhiștul Györffy Gyula, declarând că partidul său nu renunță la prioritatea votului universal.

Scrisori din București.

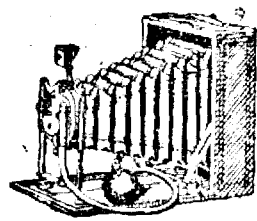
Moravuri literare. — Mania plagiatelor. — Vremurile nouă. — Publicații folositoare.

București, 10 Februarie.

În mișcarea noastră literară, plină de atâtea manifestări de tot soiul, domnește de prezent o melodie menită a păstra generațiilor viitoare frumoase clipe de distracție. Răsfoind publicațiile periodice din ultimul timp, aproape în fiecare număr vezi formulându-se acuzațiuni de plagiat. E drept că publicațiunile fiind numeroase, cererile mari și talentele productive cam rare, oricine este ispitit să creadă că niii din cece bat en atâta zor la poarta literaturii obișnuiesc să se împodobească cu pene străine. Exemplele în această privință de altfel nu lipsesc. Astfel s'a dovedit că piesa „Zile vesele după război” este un plagiat. S'a dovedit că un anumit pretins critic obișnuiește să șterpelească anumite idei din Paul Bourget. Cutare poet șterpelește ceva din Carducci, după cum altul a-vusese grija să-l controleze, cu câțiva ani mai înainte pe Schopenhauer.

Lucrurile se explică ușor având în vedere scăderile culturale noastre, zorul, cu care tindem să ajungem în rindul marilor popoare cu un vechiu trecut literar și cultural. Se explică și grija, cu care se importă, caută să se acclimatizeze la noi anumite specii de scrieri, cari în alte țări își au explicarea lor. Când piticul dornic de nemurire nu găsește în sufletul său nimica frumos, este firesc să recurgă la bunurile sufletești ale altora.

Faptul că unele acuzațiuni s'au dovedit a fi întemeiate, a dat curaj tuturor anonimilor să vorbească de plagiat cu o ușurință revoltătoare. Ba ne-a fost dat să vedem cum anumiți anonimi au putut determina chiar pe jurați să dea cea mai nedreaptă sentință, să pronunțe cel mai revoltător verdict, care a scandalizat opinia publică în cazul calomniatorului Socor.

Cumpărare ocazională de puști de vânat!

Lancaster, cu cheie 16 fl., Grener-lacăt englezesc, cocoș automat 22 fl., Puști americane, țevă cu aruncarea patroanelor folosite 12 fl., Hemmerles, 2 țevi, modernă 35 fl., Drilling, Browning de 16 calib., Krupp ejector, cu țevi de oțel, etc. precum și garnituri complete Hamerles-Drilling, Springer și Kierner, revolvere, pistoale se află în preț ieftin la

Prăvălia de puști de vânat: **RADO**, Budapest, IV. r., Egyetem-tér 5.

* Articole de sport, binocle, Zeiss-, Görz- aparate fotografice. Face schimb de diferite părți de puști și aparate de fotografiat.

Cronică din Paris.

Carnavalul zilelor noastre. — In amintirea Giocondei. — Bandiți francezi și bandiți italieni. — Bătălia dela Borodino. — Progresele aviațiunii militare în Franța. — Elucubrațiunile futuristilor.

Paris, 21 Februarie.

Cer senin, vânt de primăvară, raze de soare luminând grămezile de confetti așternute pe străzi, confetti fluturând în văzduhul cald, cortegiile de măști — carnavalul e în toilul său. Sgomot mare în Paris, strigăte și urale, dar în realitate nimeni nu petrece. Vorbesc de aceea petrecere caldă și intimă, care face să strălucească ochii, care înviorează inimile, de plăcerea adevărată și pură pe care o provoacă printre oameni carnavalul, acum cincizeci de ani. În ziua de azi, străinul care ar vedea fețele înroșite de chiote ale parizienilor, gesturile desordonate ale măștilor, cortegiile elegante și pitorești, și-ar închipui poate un moment că ei petrec într'adevăr. Dar cine cunoaște mai bine viața, pulsul Parisului nu și face această iluzie. Carnavalul în zilele noastre e făcut din larmă zadarnică, dar nu din plăcere. El e în fond o povară. De ce? Cauzele par multiple: în realitate însă nu e decât una: curentul utilitar care absoarbe toate forțele în lupta brutală ce se dă în jurul agonisirilor, materiale.

Viața pariziană a mers până acum americanizându-se necontenit, după expresia curentă de aci. De aceea serbătorile, tradițiile pitorești și familiare nu au influența de demult. Ele nu o au fiindcă sufletul ce vine din trecut, aduce cu sine acel sentiment de visare, de înduioșare desinteresată, care împiedică pe oameni să se gândească un moment la afacerile bănești. Și ce spun eu de Franța, are loc în toate țările. În Franța însă, preocupările materiale ne apar poate mai pronunțate, dată fiind sinceritatea francezilor, lipsa de ipocrizie a acestui popor. Neamurile din Apus, care ne prezintă un aspect mai tradițional știu să și ascundă păcatele mai bine; dar în ele numerii în schimb mai mulți Tartufi. Ori cum ar fi, nimic nu măhnește mai mult ca uitarea trecutului. Și Franța a înțeles aceasta; odată cu vântul naționalist ce suflă în această țară, se prevede din nou o reînnoire la tradiție.

...Am văzut la Cinematograf și carnavalul dela Nizza. Acesta este poate orașul în care cortegiurile de măști sunt cele mai reușite și unde se petrece cu adevărat. Succesul carnavalului din acest an l-a constituit cortegiul răpitei Gioconde. Am ris cu multă poftă, când am văzut apărând pe cearșaful luminos, masea înfățișând pe nobila și de mult răposata florentină. În Franța, știți, toate calamitățile se sfârșesc prin cântece și ironie. Ceeace nu ia oprit pe spectatorii din jurul meu, să și aducă aminte că Francezii au pierdut, printr'o neglijență criminală, sculptoarea pânză a lui da Vinci.

Și nu mai departe ca ieri, ziarele pariziane au anunțat că savantul Bertillon a identificat toate urmele de degete găsite pe sticla care ocrotea portretul Giocondei, afară de una singură. Să fie ea lăsată de mâna hoțului care a furat magnificul tablou? Cine știe. Destul că Gioconda perdută a rămas, și cine știe pentru câtă vreme! Versiunea cea mai repetată este că ea a fost vândută mai înainte de a fi sustrasă din Luvru, și că momentan împodobește cine știe ce galerie de milionar american, care nu se pricepe de loc în artă, ca toți milionarii Jankei.

...Să fie influențați de sărbătorile carnavalului, numeroșii răufăcători cari au comis în timpul din urmă mai multe spargerii de o necrezută îndrăzneală? Câtiva dintre ei au fost prinși de poliția pariziană, și toți purtau bărbi și peruce false, niște adevărate măști. Cei mai mulți dintre ei sunt italieni, și italienii aceștia și-au complicitat spargerile cu violente încercări de omucidere. De altmintearea v'am scris nu de mult că bandele de tâlhari cari cutreeră în ultimul timp Parisul și Franța, sunt cele mai multe compuse din italieni.

Italianii aceștia sunt pe cât de cruzi pe atât de lași. Săptămâna trecută a fost ghilotinat un ucigaș de origină italiană. Pe când apașii francezi,

orieșt de mizerabili ar fi, mor cel puțin cu curaj, osânditul italian, când s'a văzut în fața ghilotinei a urlat, a țipat, a plâns, scurt, frica l-a redus la o stare de cârpi, într'u desgustul celor ce l'asistau. El ucisese, spre a o fura, pe o femeie bătrână și pe două nepoțele ale ei, cărora le-a crăpat capul cu barda, cu o îngrozitoare ferocitate!

...Ați anunțat în „Tribuna” știrea că consilierii municipali ai Parisului au depus, cu prilejul vizitei lor la Moscova, cunune pe mormintele francezilor și rușilor uciși la marea bătălie dela Borodino, dată cu prilejul invaziunii napoleoniene.

Coincidență curioasă! tocmai acum ziarul d-voastră, în romanul „Război și pace” pe care l'publică, a ajuns la episodul acestei sângeroase bătălii, descrișă cu atâta genialitate de Leon Tolstoi. Napoleon! Lupta dela Moskova! ce evocări mărețe ale trecutului... În câteva luni se vor împlini tocmai o sută de ani de când marele cuceritor, în fruntea unei armate de 670.000 de oameni a bătătorit pământul Rusiei, unde l'astepta totuși o soartă contrarie. După mai multe bătălii Napoleon și Kutuzow s'au întâlnit la 7 Septembrie 1812 la porțile Moscovei. De dimineață până noaptea târziu, tunurile au bubuit, puștile au pocnit, baionetele au crăpat piepturi omenești; în bruma ce acoperea câmpul de bătăcie se așternea, după cum scrie Tolstoi, un miros de salpetră și de sânge. Rușii s'au luptat cu un eroism, cu o tenacitate pe cari francezii au fost cei dintâi să le recunoască.

Printul Murat, ale cărui șarge de cavalerie din acea zi au rămas legendare și care se avânta cu calul în masele de cazaci, armat numai cu o biciușcă, printul Murat, zic, striga din toate puterile „Bravo! bravo!”, văzând vitejia cu care se luptau adversarii lui ruși. Cinci zeci de mii de ruși și douăzeci de mii de francezi au rămas pe câmpul de luptă. De aceea, astăzi, cele două popoare uitând de dușmănia care-i diviza acum un veac, nu și mai aduc aminte decât de bravura lor comună de atunci și de stăruința prietenă care leagă azi. Vizita consilierilor municipali francezi la Moscova, pelerinajul lor la mormintele rușilor și francezilor uciși la 1812, discursurile rostite cu acest prilej, au o însemnare adâncă. Ele ne dovedesc că în istorie națiunile se împrietenesesc și se desprietenesesc cu ușurință, dar și cu sinceritate, după mentalitatea și interesele în care trăiesc.

...Revelările ziarului „Excelsior” relative la infernalul plan strategic al germanilor, ca în caz de război cu Franța să distrugă Parisul cu dinamită din înălțimea aeroplanelor, a stârnit aci o însuflețire de nedescris în favoarea aviațiunii. Zilele trecute s'a desbătut la camera chestia aeroplanelor militare și s'a hotărât întărirea, înmulțirea flotilei aeriene în Franța. Dar francezii nu se mulțimesc numai să fie superiori germanilor în privința aviațiunii; ei vor ca această superioritate să fie covârșitoare. De aceea inițiativa particulară ia pe zi ce trece, tot mai mult avânt. Fiecare oraș al Franței a luat deciziunea să facă dar armatei încă o aeroplan militar. Liceele din Paris și aiurea fac colecte printre elevi în acelaș scop. În câteva luni forțele aeriene ale Franței vor fi întregite, împătrite. De aviatori nu se plânge nimeni aci: sunt încă prea mulți. „Natural că nimeni nu dorește un război, a spus d. Delcassé, dar în cazul când el ar fi inevitabil, dorim ca francezii să plece la luptă cu inima ușoară și încredințați că nimic n'a fost neglijat în sensul biruinței”.

...Am vizitat expoziția de pictură a futuristilor. Știți ce sunt futuristii: Niște oameni cari au lansat teoria că tot ce se referă la trecut să fie hilit și insultat, că marmorele lui Praxitel și ale lui Michel Angelo, ca tablourile lui Rembrandt și Leonardo da Vinci să fie eliminate cu dispreț de prin muzee. Șeful futuristilor este italianul F. Marinetti, un om bogat care vrea cu orice preț ca lumea să vorbească de dânsul, de aceea a inventat futurismul. Vă închipuiți ce pot fi pânzele acestor oameni. Am văzut cai cu câte douăsprezece picioare, ceruri sfâșiate ca niște batiste, tablouri pe cari nimeni nu le poate pricepe. Măne, o teorie nouă va nimici futurismul. Și acesta nu e de loc făcut să displace oamenilor cu bun simț.

C. R. B.

Iată-l pe anonim formulând o acuzațiune de plagiat. Cel vizat citește rîndurile cu surprindere. Caută să dovedească netemeinicia acuzării. Dar cui să răspundă? Calomniatorul de meserie nu are curajul să iscălească. Astfel cel mai bun lucru pentru cel acuzat este să zîmbească, gândindu-se la moravurile introduse de oameni fără de scrupule într'o literatură tină, care înjosită fiind prin asemenea manifestări, cu greu se va putea ridica la nivelul dorit.

O altă modă curioasă este aceea a interviurilor despre mersul literaturii. Aproape în fie-care săptămână întâlnești pagini întregi, în cari cutare om cu totul străin de starea actuală a literaturii noastre „se pronunță”. Incepând dela unele înalte personalități, până la oameni cari ar putea foarte bine să îndeplinească slujba de funcționari, la vre-un birou comercial sau industrial, toți se pronunță asupra literaturii. Toți vorbesc de vremurile nouă cari ar fi venit pentru scriitori, de un fel de Eldorado al mănuiitorilor condeului. Cine și-ar fi închipuit vreodată să vadă părerile simbolistului nostru dela Cluj exprimate cu atâta emfază în fruntea unui ziar de reclamă teatrală?

Și cu toate aceste „Rampa” de azi ne aduce această surpriză. Sunt foarte interesante părerile ce și le manifestează fiecare despre progresele scrisurii române. Unul vorbește despre intelectualizarea literaturii, altul despre uriașul progres săvîrșit în ultimii ani. Toți oamenii aceștia cari n'au a face cu literatura, vin și afirmă lucruri cu totul false. Și este curios că nici unul dintre scriitorii noștri de seamă nu se ridică să protesteze. Să arate cât neadevăr cuprind aceste afirmațiuni. Căci de fapt, cu înmulțirea numărului cititorilor s'au înmulțit veniturile editorilor, nu însă ale scriitorilor, cari au rămas ca și mai înainte să muncească pentru ilustrarea cutărui editor ce dispune de capital. Ba s'ar putea cita cazuri când anumiți scriitori au fost nevoiți să sufere lovituri chiar din partea celor ce se zice că-i încurajază. Avem și azi, ca și în trecut scriitori dați afară din slujbe. Vedem și azi simandicoasele personajii sfidînd pe ceie din căldura sufletului lor au aruncat o rază în haosul vitejii noastre. Cazuri s'ar putea cita destule. Și cu toate acestea domni „se pronunță” și vestesc ajungerea în Canaan a scriitorilor noștri. Frumoase vremuri. Numai că, fiind vorba de aceste vremuri nouă, chiar intrucât ele ar fi venit la vreunii. — satirale lui Eminescu acum mai mult decât oricînd sunt de actualitate.

Un bun mijloc de răspândire a gustului de citit ar putea fi așa numitele *Anuare* sau *Almanahuri* scoase în diferitele orașe ale țării de către oameni cu mai multă sau mai puțină pricepere în literatură. În aceste publicațiuni se dau interesante monografii asupra comunelor sau instituțiilor menite a ajuta la progresul culturii. Păcatul este însă că scopul urmărit de acestea nu este în primul rînd un scop cultural, ci politic.

Editorii lor urmăresc scopuri materiale, ajungerea la cutare situație, o subvenție grasă sau cine știe ce favoruri. Foarte rar sunt conduși de gândul de a răspândi lumina în straturile largi ale poporului, de a aduce la cunoștința publicului mare lucruri și fapte cari au fost uitate, sau au rămas până acum nobăgate în seamă.

Un astfel de Almanah este Almanahul *Patriei* apărut la Craiova sub îngrijirea dlui Dem. Petrescu. Găsim în el bucăți literare semnate de cei mai de seamă scriitori ai noștri, cuvinte de îndemn spre muncă și înaintare, frumoase lucruri din trecut nostru așa de sbuciumat, de bogat în suferințe și în fapte mari.

Seemenea publicațiuni au asupra publicului influența ce o aveau în trecut calendarele, cari au pătruns, primite fiind cu atâta bucurie în popor. Păcat numai că Almanahuri ca cel al *Patriei* sunt așa de rare.

I. U. Soricu.

Adolf Nadler, fabrică de oroloage pentru turnuri, Budapesta VIII. str. Prater 2. O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați liferează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele liferate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru.

Sărbătorirea dela Iași.

Iași, 7 Februarie.

După cum am anunțat mai dinainte, profesorii români ardeleni aflători în orașul nostru au hotărât să sărbătorească printr'un banchet împăcarea dlor Octavian Goga și Alex. Vaida-Voevod, precum și pe fericitul mijlocitor dl prof. univ. Constantin Stere.

Ideia acestei prăznuiri a prins repede. Iașul cultural a dat dovadă că înțelege să se ridice prin atenția lui entuziastă până la înălțimea superioarelor momente politice. Profesori, avocați, doctori, magistrați, ingineri, studenți au ținut să participe în număr cât mai mare și prin aplaudarea păcii încheiate în Ardeal să hotărască legătura trainică a unității politice.

E îmbucurător faptul că Românii din Regat se interesează de soarta fraților de peste munți. Aceasta dovedește legătura tot mai accentuată a românilor, existența „unității culturale” care vine să formeze același sufletul întregului nostru neam. Imediat aminte, sunt numai câțiva ani de când ideia aceasta a „unității culturale” a pătruns în spiritele noastre ca idealul cel mai arzător al aspirațiilor noastre naționale. Un trup, un suflet. Năzuință către care Românul nu trebuia să gândească decât cel mult la 10 Mai și 24 Ianuarie. Rațiune de a fi, astăzi, pentru luptătorul impetuos dl Nicolae Iorga.

Interesul pe care dl Stere l-a trezit în mijlocul Românilor din Regat față de împăcarea dlor Vaida și Goga e o nouă dovadă a existenței acestei „unități”.

Ne bucurăm văzând pe dl Const. Stere în fruntea oastei de a doua. Ne bucurăm de victoria frumoasă pe care a câștigat-o cauzei noastre naționale. Ne bucurăm că prilejit momentul unei manifestațiuni generale, care din nou pune în evidență ființa unei singure aspirațiuni, unei singure conștiinți, unui singur suflet românesc.

La banchetul dela Iași, s'a simțit acest suflet.

In sala „Societății de Gimnastică” frumos împodobită și-au dat întâlnire toți ieșenii cari au vrut să sărbătorească actul împăcării Românilor din Ardeal. Înainte de începerea prinzului, muzica regimentului 13 întonează marșul „Deșteaptă-te Române”. Primirea dlui Matei Cantacuzino se face în mijlocul unor ovațiuni nesfârșite. De asemenea intrarea dlui Constantin Stere e primită cu aplauze.

Toastul dlui N. Gane.

La șampanie, cel întâi care toastează e dl Nicolae Gane. D-sa bea în sănătatea M. S. Regelui și a Familiei Regale. Muzica întonează „Trăiască Regele”. Apoi d-sa rostește următoarea cuvântare:

Onorați comenseni.

Orice mișcare care se produce în rindurile fraților noștri de peste munți, în bine sau rău, are un puternic răsunet și la noi. Bucuria lor este și a noastră, mahnirea lor este și a noastră. De aceea, domnilor, mare a fost bucuria noastră când am aflat despre faptul patriotic al împăcării urmate între cele două partizi în luptă conduse de domni Dr. Alex. Vaida-Voevod și poetul Octavian Goga.

A încetat astfel războiul acel fratricid ce ne amărea sufletul ori de câte ori deschideam o gazetă din Transilvania, și care nu putea să aibă decât rezultatul cel mai funest pentru neam.

Dar bucuria noastră a fost și mai mare când am aflat că această împăcare s'a făcut prin stăruințele concetățeanului nostru Constantin Stere, care pentru a ajunge la acest sfârșit n'a cruțat nici un sacrificiu, puindu-și tot sufletul și toată inima în această sfântă cauză a Românișmului.

Așa dar, fiindcă faptele săvârșite spre binele neamului n'au nevoie de multe cuvinte ca să fie laudate, și fiindcă vestea lor a trecut prin inimile noastre întocmai ca o scântee electrică dătătoare de viață, deschizându-ne orizonturi de lumină pline de speranță, de aceea ne-am grăbit a ne aduna aici, noi membri din toate grupurile politice din regat, pentru a saluta ivirea seninului, pentru a sărbători încetarea rivalităților dintre frații noștri ardeleni și pentru a închina, cu neșpusă bucurie sufletească, în sănătatea lor acest toast frătesc cu doriința ca pacea dintre dânșii să fie veșnică și stărpită să rămâie pentru totdeauna din ogorul muncii lor burucana urei și a învrăjbirii.

De asemenea ridic toastul în sănătatea domnilor Alex. Vaida-Voevod, Octavian Goga și Constantin Stere, această trinitate de Români însuflețiți de cele mai calde sentimente patriotice și le zic: ați bimeritat de recunoștința neamului nostru întreg, ați făcut un fapt pe care istoria îl va înregistra cu litere de aur.

Să trăiască dar doctorul Vaida-Voevod și poetul Octavian Goga pe care mult am fi dorit să-i avem astăzi aici între noi! Să trăiască iubitul nostru concetățean Constantin Stere, fericitul făuritor al împăcării! (Aplauze).

Toastul dlui Halița.

Ca Ardelean poate n'ar trebui să iau cuvântul. Cred totuși de a mea datorie ca, în numele transilvănenilor ieșeni să aduc cele mai vii mulțămiri I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei Pimen, președintele de onoare al acestei întruniri impunătoare. Mulțămese de asemeni cetățenilor Iașului cultural care au răspuns în număr atât de mare ideii noastre de sărbătorire, dlui Matei Cantacuzino prof. univ. care prin prezența sa aici ne-a făcut o deosebită cinste, P. S. S. Arhiepiscopul Nicodim Munteanu. După aceste câteva cuvinte dl Halița dă cetire următoarelor telegramme. Cetirea lor zmulge ropote de aplauze publicului auditor.

Telegrama I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.

Frumoasa faptă ce ai săvârșit de a face pace între frații căzuți în ceartă prin intriga străinului, va da tot dreptul de a fi socotit între vrednicii fi ai neamului, iară nouă ieșenilor ne dă frumosul prilej de a simți o mândrie națională, căci dela Iași ai plecat la frați, ducând ramura de măsline; regret din suflet că din pricina unei răceli sunt împiedecat de a fi în fruntea celor ce vă sărbătorește, cu gândul sunt cu ei toți. Dumnezeu să aibă pururea în a sa pază neamul nostru românesc.

Pimen, mitropolitul Moldovei.

Imprejurări neprevăzute mă împiedică a lua parte la banchet; salut însă din inimă pe cei adunați să sărbătorească frumosul act al împăcării fraților de peste munți și fericesc pe făcătorul de pace.

Arhiepiscopul Nicodim.

Mă asociez din inimă la sărbătorirea abilității și devotamentului împăciuitoare, pacea personală fie preludiul armoniei tuturor românilor.

Andrei Bârseanu.

Ne asociem cu dragă inimă la sărbătorirea domnului Stere al cărui suflet mare a fost atras de zbuciumările dela noi și în al cărui înalt spirit de dreptate depunem toată încrederea noastră. (Aplauze nesfârșite).

Ziarul „Tribuna”.

Salutăm cu entuziasm pe cei întruniți în semnul unității și solidarității naționale.

„Gazeta Transilvaniei”.

Mărire lui Dumnezeu, pace, bună voire între oameni, trăiască domni Stere ingerul păcii, poetul Goga luceafărul românilor transilvăneni și Vaida marele naționalist; trăiască toți cari sunt de față la banchet și doresc pacea.

Vasile Lazurea Lăzăreanu Lector.

Dați-mi voie să vă exprim felicitările mele pentru nobila d-voastră acțiune incununată de succes; dragostea d-voastră adevărată pentru întreg neamul românesc dovedită azi încă odată vă dă drept la recunoștința acelor pe cari i-ați făcut să uite resentimentele personale în interesul unei lupte sfinte a cauzei naționale și vă asigură admirațiunea și devotamentul celor pe cari îi înalțați prin exemplul unor asemenea acțiuni vrednice.

Grigore Dimitrescu-Paris.

Sunt adânc mahnit că nu pot lua în persoană parte la serbarea de reînfrățire a fruntașilor Vaida și Goga; strig din toată inima să trăiască și ei și acel care a luerat pentru împlinirea acestei fapte mari.

Brătescu-Voinesti.

Dă-mi voie să te felicit și eu pentru marele serviciu pe care l'ai adus neamului nostru.

I. G. Duca.

Neputând participa la banchet socotiți-mă printre cei recunoscători domnului Stere pentru nobila măreață faptă săvârșită spre întărirea națiunii române.

Profesor Simionescu.

Liga Culturală Bârlad se asociază la sărbătorirea păcii fruntașilor români din Transilvania, pace atât de necesară întregului neam românesc.

Președinte, Stroe Beloescu

Secretar, Vasiliu-Bacău.

Silit de imperioase nevoi familiare a pleca vă rog a mă considera cu sufletul în mijlocul acelor ce pot sărbători pe acela care având cinstea și norocul de a aduce pacea și frăția între conducătorii cauzei românești din Ardeal a adus atât mare serviciu întreg neamului românesc. Vivat!

G. Costin Vellea—Iași.

Regret că nu pot asista la banchet; din suflet însă sunt alături de d-voastră.

Profesor D. Alexandrescu.

Regretând din suflet de a nu fi putut lua parte la sărbătorirea împăcării fraților noștri Goga și Vaida, împăcare care numai stăruinței și patriotismului tău se datorește, te felicit din inimă; mergi înainte pentru a aduce la bun sfârșit opera ta patriotică.

N. Cananău.

Centrul studentesc din Iași ia parte din tot sufletul la bucuria dv. serbătorind împreună împăcarea celor doi fruntași români de peste munți și asigură totodată de cea mai adâncă recunoștință pe d. prof. C. Stere care prin intervenția sa fericită a grăbit importantul eveniment ce va avea o mare influență pentru desăvârșita întregire a forțelor românești din Ardeal.

Președintele Centrului Studentesc
H. D. Dăscălescu, Iași.

Vă felicităm pentru aplanarea conflictului Vaida-Goga și ne exprimăm doriința să continuăm în interesul neamului pe aceiași cale până la înfăptuirea armoniei desăvârșite dintre frați.

Cercul Românilor de peste Munți.

Lauda și recunoștința noastră marelui naționalist pentru jertfele aduse pe altarul patriei și al neamului, peste Carpați.

Sofronie, Branzeu, Vestemianu, Lupescu,
Iosif, Bobâncu, Iliescu, Duma.—Pitești.

În numele colegilor prieteni, călduroase felicitări fruntașului român C. Stere care aplanând disensiunile dintre entuziaștii luptători ardeleni readuce încrederea în lupta sfântă pentru desrobirea neamului.

G. Constantinescu — Rimnic-V.

Ne bucurăm din toată inima de împăcarea Vaida-Goga cu o sărbătorită; trăiască ferocitul făcător de pace C. Stere.

V. Diaconescu, P. Vasiliu, N. Istrate, I. Tuchiță, I. Barbu institutor. — Birlad.

Trăiască Vaida și Goga vrednicii apostoli ai neamului, trăiască neamul românesc din Ardeal și de protutindeni, unul și nedespărțit trăiți D. Voastră care cel înră bine meritați pentru ostenele depuse în serviciul acestei înfrățiri, Dumnezeu binecuvinteze mărețul fapt săvârșit.

Econom I. Grigoriu. — Vaslui.

Sunt cu inima între Domnia Voastră la serbarea păcii de peste munți și a făcătorului ei.

Grigore D. Vasiliu. — Birlad.

Onoare basrabeanului sărbătorit pentru sacrificiile morale și materiale făcute contribuind la unitatea neamului românesc prin împăcarea ardelenilor Voivod-Goga.

Balanace din Pind.

Oprit fiind de boală de a lua parte la banchet prez împăcatorului fraților de peste munți ani mulți pentru binele neamului.

Ioan Zosin, avocat.

Împăcarea Vaida-Goga este un act de o mare importanță prin consecințele incalculabile ce le poate avea pentru întărirea naționalității noastre peste munți. Asociindu-ne Iesenilor și tuturor românilor de bine pentru sărbătorirea dlui Stere care și-a pus toată inima sa românească și întreaga sa personalitate pentru a înfăptui împăcarea, noi Brăilenii îi dorim tot odată succes în lucrarea ce natural urmează anume să convingă „Tribuna” să intre în solidaritatea națională recunoscând autoritatea comitetului național singura instituție care poate vorbi și lucra cu autoritate în numele neamului nostru de acolo. Să trăiască d. C. Stere.

Leonte Moldovanu, Ioan Săssu, Luca, Oancea, Dr. Nestor Cornel, Pană Aurel, Pană Jovian Moldovan, Ioan Babeș, Moişă Cintă, Nae Cătă, Niță Cintă, Petre Boros, Nicu Pană, Pavel Balcanescu, D. Pantu, C. Pantu, Costică Săssu, George Săssu, Ioan Dragomirescu, Ioan Ursu, Seitan Ștefan, Seitan Matei, Tigoi Oprea, Dima, Ioan Dima, Ioan Persoiu, Nae Persoiu, Petre Persoiu, Vasile Ghica, Petre Ciurea, Oprea Sborcea, I. Brotuc, D. Munteanu, G. Munteanu, Z. Cicei, Ion N. Popoa, Ion Frățilă, Ion Blebea, N. Rosculeț, Gh. Bornea, Vlad Carabeș, Ștefan Nițescu.

Prin stăruința ce ai pus, condus de dragostea nemărginită de neam, ai restabilit pacea și unirea între frați. În numele tuturor prietenilor din Dorohoi primește recunoștința noastră pentru acest act.

Să trăiești!

Gh. Burghela, Gh. Timus.

Salve Marelui Român!

Penel.

Regretând că nu pot lua parte la sărbătorirea marelui act și a făcătorului lui îți doresc viață lungă și sănătate pentru propășirea și încheierea neamului.

T. Pisoski.

Discursul dlui C. Stere.

— După note stenografice, —

Dlor, înzadar aş cânta chip și cuvânt să răspund la marea cinste ce mi-o faceți prin aclamațiile d-v., la marea cinste ce mi-s'a făcut și prin adresele cetite de d. Halita, și în special prin cuvintele înalțătoare de îmbărbătare ale bătrînului nostru concetățean, d. Nicu Gane (aplauze).

Dlor, trebuie să vă mărturisesc că înainte de toate simt o mare sfiială. N'as vrea să credeți că nu'mi dau seama de realitate nici de rostul adevărat al acestei serbări, nici de rolul meu.

Dlor, de douăzeci de ani trăiesc în acest oraș, în mijlocul d-v., cunoașteți destul felul meu de a fi, pentru ca să mă credeți că nu din falsă modestie am spus — când mi-s'a oferit banchetul — și o spun și acum, — că nu pot primi serbarea cu care mă onorați decât în înțelesul unei manifestări a celui mai puternic centru cultural al României pentru ideea de unitate și solidaritate națională (aplauze).

Înteleg foarte bine că nu persoana mea poate da îndemn la o manifestare atât de frumoasă și atât de solemnă.

Dlor, printr'o întâmplare fericită, dar printr'o întâmplare, mă găseam în legături prietenești de mai mulți ani cu cei doi fii aleși ai neamului nostru, care, într'un moment dat, au stat față în față cu doi frați învrăbiți, gata să ducă războiul de nimicire. Și, dlor, am crezut că legăturile mele de prietenie le pot inspira amândurora încredere atât în sentimentele mele, cât și în nepărtinirea judecății mele.

Dlor, dacă peripețiile tragice ale acestei lupte fratricide au emoționat atîta opinia publică din țară, dacă ele au tulburat adânc toate sufletele peste Carpați, vă puteți închipui că ele pentru mine apăreau într'o lumină și mai grozavă, pentrucă îi cunoașteam pe amândoi de aproape și le eram și prieten.

Stătea deoparte un întreprind luptător, unul din acei șefi iubiți de ai săi, și care știe să impună respectul și adversarilor al cărui glas, răsunând într'un parlament îndușmănit, aduce alinare și îmbărbătare milioanei robite.

Și, de cealaltă parte poetul, cântărețul durerilor și nădejilor unui neam, o glorie națională, un idol al tinerimii. — V'a cetit acum d. Halita telegrama din Azuga din care respiră sentimentele întregului Ardeal: atât pe de o parte „Lucăfărul Românilor”, pe de altă parte „mare luptător pentru o cauză sfântă” (aplauze).

Și, dlor, aceștia au intrat în luptă. Și lupta aceasta, dlor, amenința să rupă în două neamul întreg de peste munți, putea să paralizeze decenii întregi acțiunea națională, să otrăvească viața sufletească a neamului, prin frământări groznic de dușmănie.

Dlor, și oricare ar fi rămas învins, înfrîngerea lui era să fie o durere națională, căci eșutul nu se putea împăca nici cu ideea că un Goga să fie pecetluit ca vânzător de neam, iar Vaida ca josnic calomniator (aplauze).

Dlor, v'am spus că i-am cunoscut pe amândoi de aproape, și aveam o credință, împotriva tuturor mărturiilor, împotriva tuturor silogismelor, aveam credința că Goga nu e făcut din acel aluat din care se plămădesc trădătorii de neam, aveam credința că Vaida nu e omul care cu o inimă ușoară să arunce o acuzare așa de gravă. El trebuia să fie fost convins căși face numai datoria. O fatalitate îi întuneca adevărul, îi întuneca și iocana adevărată a lui Goga, a prietenului de până ieri.

Mi-a fost dat să aduc lumină în labirintul mărturiilor contrazicătoare ale acestei tragedii. Am dovedit că amândoi au fost numai victime ale unui fatal concurs de împrejurări.

Și, nu e meritul meu. Meritul cel mare, meritul întreg e al acelor suflete nobile, că lumina a-

devărului a putut răsbate și în inimile lor învrăbite o clipă și că atunci s'au simțit datori față de neam să treacă peste toate amărăciunile, peste tot ce a răscolit patima și orbirea în ei și săși întindă frățește mîna (aplauze).

Dlor, n'am să uit nici odată acea clipă, în camera mea de otel din Budapesta, când l-am văzut pe Vaida dânduși mîna fratelui Goga (aplauze).

Dlor, sunt fericit și mîndru ca prieten fiindcă imi dau sama că tocmai sentimentele de prietenie, pe care le aveau acești doi bărbați de samă pentru mine, mi-au înlesnit greaua mea misiune.

Fiindcă, dlor, cum acest lucru implicit îl recunoaște în telegrama măgulitoare ce vi-s'a cetit, d. Andrei Bărcanu, președintele Asociației, membru al Academiei Române, fost președinte în juriul de onoare chiar în acest incident, omul care are o atât de mare autoritate morală în Ardeal, nu era ușoară această operă de dreptate și de pace.

Dar eu nu eram precum am spus un judecător, n'aveam o sentință de dat, n'aveam altă autoritate decât aceea, pe care mi-o da încrederea amîndurora, n'aveam alt drept decât acel pe care mi-l'a dat convingerea și conștiința fiecăruia.

Dlor, ca român mă gândesc că poate zbuciumările și suferințele, prin care am trecut, au fost o jertfă ispășitoare, au fost o jertfă necesară, care a deschis tuturor ochii asupra prăpastiei, spre care duceau neamul românesc, disensiunile politice ivite în sânul partidului național al căror produs, la urma urmelor a fost și conflictul dintre Vaida și Goga.

Dlor, aci văd mai cu seamă rostul serbării de azi.

Dlor, până acum a fost obiceiul la noi de a nu ne amesteca în luptele politice dela Românie de peste Carpați.

Și e firească această atitudine.

Dar, dlor, ori câte îngrădiri istoria ar fi pus între diferitele tinuturi locuite de Români, suntem un singur popor. Un singur suflet se sbate în noi și durerile celor de acolo sunt și durerile noastre (aplauze).

Dlor, am înțeles că Iașii capitanii Culturii a României poate să aibă chemarea — se poate spune aici în Iași gândul care trebuie să tremure în sufletul fiecărui român, — o chemare, căreia nu poate să nu-i dea ascultare și cei de peste hotare (aplauze).

Dlor, nu m'am așteptat la o manifestare personală pentru mine. În asemenea împrejurări ce pot însemna persoanele? În fața acestei chemări, ar fi domnilor să vă mieșorez pe d-v., cerînd o manifestare pentru mine, și ar fi fost să'mi ertăți această mîndrie, să mă mieșorez și pe mine, căntînd fanfare și aplauze.

Dlor, am crezut că în situația actuală fiecare om care gîndește, fiecare român care simte, trebuie săși dea seama ce însemnă, unde ne duce lupta de peste Carpați.

Dlor, României din Ardeal, am avut prilejul să spun, luptă pentru însăși ființa lor națională.

De sigur, și la ei, ca ori și unde, sînt cauze de diferențiere socială, și pot să fie diferite deosebiri de idei.

Dar dlor, aceste motive de ordine teoretică nu pot legitima fărîmîțarea forțelor naționale.

Un popor înainte de toate trebuie să trăiască.

Și dlor, atunci când dreptul la viață e tăgăduit, nu-i fiu al neamului care săși facă datoria, când din orice motive ar părăsi steagul încredințat conducătorilor și fruntașilor săi, (aplauze).

Și dlor, n'am să vă fac o analiză a situației actuale. Dar și cel care deschide din când în când zierele își dă seamă de momentul istoric prin care trece imperiul habsburgic, — desbinarea dintre frați poate avea urmări fatale pentru mulți generații.

Dlor, nu e o frazeologie că suntem același po-

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrîmite franco.

por. Un popor se afirmă prin viața lui sufletească, prin sufletul lui, și dlor ori cât de mult l-ar izola bariere și granițe, nu se poate ca otrăvirea vieții sufletești în ori care parte locuită de români, să nu aibă răsunet și aici, și politicește nu se poate ca soarta celor patru milioane de Români din imperiul habsburgic să nu cîntărească în cumpăna neamului nostru întreg. (aplauze).

Dlor, în acest moment imi dați voce să spun că e o fatalitate, care trebuie să vă dea fiecăruia de gândit, tocmai în acest moment izbucnește lupta între frați: se formează disidente și încercări de organizare a altui partid.

Și atunci am crezut, dlor, că d-voastră, Iașul, care și-a jertfit odată mândria lui de capitală pentru unitatea neamului (aplauze prelungite, ovaiuni), că Iașul va spune peste hotare: La datorie! Veniți să vă strîngeți cu toții rîndurile în jurul comitetului național, singurul în drept de a vorbi în numele neamului întreg, (aplauze) și eu să pot duce glasul d-voastră, nu glasul meu, de a cărui greutate nu mi fac iluzia, ci glasul elitei intelectuale a Iașului de toate nuanțele (aplauze).

Și, dlor, acest lucru numai aștept dela serbarea de astăzi. Chiar din telegramele, care s'au cecit de d. Halița, dintre care două aparțineau ziarelor din tabere adverse, ați văzut că gândul de pace e azi în sufletul tuturor (aplauze).

Sunt mai mult greutăți de ordin sentimental, sunt amintiri însângerate de lupta încă prea recentă, sunt poate mici animozități sau rivalități. Dar avem dreptul să cerem frunțașilor din ambele tabere moderațiune și înțelepciune. Și cred că atunci când d-voastră vă veți manifesta pentru ideea de unire, pentru ideea de disciplină națională, în fața marilor probleme, ce se pun înaintea neamului întreg, vor cădea ultimele piedeci pentru o pace einstită, după care fiecare din frunțașii celor două tabere va lua locul la care îi dă dreptul lui de cinste și muncă (aplauze).

Disciplina de partid se va restabili întreaga fără jertfe omenești, cari ar lăsa numai amărăciune în suflete.

Cred, dlor, că manifestarea d-voastră de astăzi atât de frumoasă, atât de călduroasă, va înlesni realizarea acestor nădejdi, și sunt mândru de inițiativa Iașului.

Sunt mândru, dlor, că fiu al Iașului, căci dați-mi voce, dlor, să vă spun că eu niciodată nu m'am putut simți străin de acest oraș (aplauze).

Născut într'un sat pe malul Nistrului, din copilărie, după cum am auzit încă dela tatăl meu, m'am deprins să văd în Iași capitala vechii Moldove, capitala noastră a Moldovenilor (aplauze prelungite și îndelung repetate, ovaiuni).

Și, dlor, vă mulțămesc că și în ziua de azi mi-ați dat încă odată prilejul să simt și mai tare că sunt moldovean (aplauze prelungite, ovaiuni).

Și să mi dați voce, dlor, să vă spun că sunt momente, în care fiecare suflet de om trebuie să se cutremure de acea scântee divină, care întuneacă micile uri și patimi, apare numai ca o radiare a sufletului neamului întreg.

Se stîng generații una după alta, se vor înșirui altele în viitor, și din munca tuturor, din încordările tuturor, din durerile și suferințele lor se va încheaga sufletul românesc, care va contribui și el prin prinosul său la bogățiile sufletești create de înaintașii neamului (aplauze).

Dlor, în această sară Iașul intelectual va avea o amintire, care va însemna în sufletul d-voastră o clipă de înălțare morală.

Și, dlor, dați-mi voce dar, închinînd paharul meu pentru cei doi frați care s'au împăcat, pentru Goga și Vaida, închinîndu-l pentru ideea de unitate și disciplină națională, să-l închin în acelaș timp și pentru Iașul nostru, al tuturor, pentru d-voastră, fii aleși ai lui, care v'ați dat samă de chemarea supremă a momentului istoric (aplauze prelungite, ovaiuni).

Să trăiți, dlor. Nu știu dacă voi mai avea încă odată prilejul să vă văd în față și să vă vorbesc cum vă vorbesc azi ca un frate cătră frați. Dar, dlor, nu voi uita această serbare și cred că d-voastră veți găsi în ea totdeauna un motiv de mîndrie, că ați știut pentru o idee mare să vă biruiți în suflete toate pornirile ce în viața de toate zilele, ne pot pune față în față. Această amintire va rămănea comoara noastră comună, și deci va rămănea pururea viu rostul zilei de azi.

Să trăiți! (aplauze prelungite și îndelung repetate, ovaiuni).

Toastul dlui Sadoveanu.

— Stenografial. —

Astăzi când legăturile dintre toți românii sunt întărite prin legături sufletești și culturale, când interesul mergea dela noi dincolo, și din Ardeal la noi, la toate manifestările noastre de viață, — ne-a fost dat să asistăm cu durere la o desfășurare de dușmănie și de ură, cum nici odată nu s'a pomenit în Ardealul vrednic, oțelit și strîns în fața dușmanului comun.

Ne dăm seama ce primejdii aduc laptele fratricide și avem pildă Bucovina noastră, unde viața românească și lupta pentru drepturile neamului a fost ani și ani străjuită de tulburări și desbinări dureroase.

Asistăm și la drama fraților noștri ardeleni cu sufletul strîns!

Vedeam sbuciumări, vedeam învinuiri nedrepte, vedeam înșelări. Se părea că nimeni nu va fi în stare să potolească toate acestea. A fost în stare însă un om. A făcut creace mulți nu nădăjduiau că se va putea face. — Azi se sărbătorește o împăcare, se sărbătorește conținerea urei care totdeauna e nerodnică. Eu sărbătoreșc pe omul care a izbutit să aline dușmăniile — pe acel care a arătat că deasupra patimilor stă o datorie, cerînd stringerea rîndurilor tuturor românilor obișnuți — și cu mine mulți confrăți dintre cei cari visează o Românie culturală, peste vremelnicele graniți — sărbătorim pe prietenul Constantin Stere, îi strîngem mîna și-l sărbătorim. Fapta lui e dintre acele ce nu se uită!

DI C. Stere dă citire următoarei telegrame din partea poetului Octavian Goga datată din Seghedin:

Din pragul temniței îți trimit îmbrățișările mele.
Goga.

Toastul dlui M. Cantacuzino.

D. profesor M. B. Cantacuzino este solutat și aplaudat de întreaga asistență, care izbucnește în urale și ovaiuni entusiaste.

Nu merit — zice d-sa — nici cuvintele de mulțumire pe care mi-le-a adresat d. Halița, nici mulțumirile primirii d-voastră — (asistența „care sunt sincere”) — pentru că rolul meu a fost ușor și n'am avut decât să urmez încursiunile inimii mele.

Am crezut să particip la această serbătoare, pentru că ea e o ocazie în care nu putea fi vorba din una din acele uricioase lupte. O asemenea ocaziune era bine venită pentru mine, care am o profundă oroare de aceste lupte când iau un caracter personal, și imi era cu atât mai ușor s'o fac, cu cât această serbare ne duce gîndul la sentimente mai presus de conștiința noastră. În această serbare era vorba de un concetățean, de un ieșan, — și eu i-s ieșan din vârful capului, pînă la picioare — zic, că era vorba de un ieșan, pe care-l iubesc și de aceea vă spun, așa trebuia să fie pentru că am oroare de laptele personal și pentru că sunt prieten cu Constantin Stere.

Domnilor, fiecare dintre noi a făcut experiența că uneori ne rămăne o impresie copilărească; o asemenea impresie am avut în ce privește frații din Ardeal.

În '66 veneam cu familia din străinătate; am ajuns în Oradea-mare și am intrat într'un haș. Era zi de țirg, atunci la geamul hotelului, un băiețel — eram eu — se uita afară, când în țară străină a văzut portul românesc.

S'a întâmplat că Matei a dispărut; vine vremea mesei, nu-i, au urmat căutări pînă tîrziu, pînă ce în fine bietul tata m'a găsit jucându-mă cu copii români.

După explicațiunile date, tata m'a sărutat și atunci am simțit emoția, îi tremurau mîinile când m'a luat înapoi.

(Asistența intrerupe, strigînd trăiască memoria boierului moldovean Vasile Cantă).

De atunci de câte ori trec prin Transilvania și când mă gîndesc la frații din Ardeal, amintirea acestui mi-a rămas, și simt și acum aceeaș hătaie de inimă.

Și domnilor, după cum e adevărat că fiecare om își are ingrămădită în partea inconștientă a sufletului toate sentimentele adunate de veacuri, tot atât de adevărat este că și la un popor există o comunitate de limbă, de origină, de dureri și de suferinți.

Iată de ce după cum zicea Stere toată durerea fraților de dincolo, e durerea noastră, iar rușinea lor e rușinea noastră, pentru că noi le simțim, pentru că fie români din regat, fie frați dedincolo, tot o singură inimă avem cu ei, și iată de ce e bucurie la noi, când e bucurie acolo și durere la noi, când durere e acolo.

Serbarea aceasta este exclusiv a Iașului cultural pentru că sufletul unui popor nu stă în politică, ci în cultură.

Toată cultura neamului românesc, toată poezia noastră, fie de aici, fie de dincolo, e eterna doină de durere; prin ea se exprimă toate durerile unui neam mult pedepsit dar mult iubit de Dumnezeu.

De aceea Iașul cultural prin Stere care a început opera de împăcînire trimite fraților dedincolo un cuvînt de frăție.

Atît un putut face și numai atît. Viața lor e deosebită de a noastră și e prudent să nu ne amestecăm, decât prin a le trimite un cuvînt de frăție.

Termină, zicînd că frăția noastră, și o duce Stere fraților dedincolo. (Aplauze și ovale prelungite).

Toastul dlui A. A. Bădăraș.

D. Lascar Antoniu a ridicat din pașca dlui A. A. Bădăraș, care a fost chemat telegrafic la București, următorul toast:

Toastul meu este pentru „Viața românească”. Puterea unității culturale a tuturor românilor nici odată n'a fost pusă mai în evidență decât acum cu fericita apianare a tragicului incident dintre frunțașii transilvăneni și strălucii luptători ai neamului, Octavian Goga și Dr. Vaida.

Nici marea situațiune politică a inihului meu amic Stere, nici intelectualitatea lui, nici locul de frunte în universitatea noastră, nici chiar calitatea lui de basarabean și de martir altă dată al neamului, nu i-ar fi fost de ajuns pentru producerea fericitului eveniment pe care îl sărbătorește astăzi cu noi întreaga suflare conștientă a neamului.

Calitatea de muncitor aprig pe ogorul culturii românești, creațiunea fericită a „Vieții românești” și prezența la muncă, jertfele colaboratorilor, cari au făcut din revista o pîrghie extraordinar de puternică pentru ridicarea neamului, iar din Stere fondatorul și directorul ei, un apostol al neamului, a dat prietenului Stere, care este între noi, semnul palpabil al unui mare eveniment național putînta să strecoare în sufletele ilustrilor colaboratori ai „Vieții Românești” genialul poet Goga, marele orator și aprigul luptător Vaida, balzamal liniștitor de patimi, care le-a permis să și deschida sufletele lor cătră d. Stere, ca apoi lipsiți de sufletul acestuia să ajungă la limanul mîntuirii, conduși de dragostea adevărată, de respectul dreptății, de iubirea neamului.

Urez „Vieții Românești” să continue a servi prin cultură neamul, făcînd ea cultura românească și iubirea de neam, să servească de far tuturor celor primejduiți de valurile sbuciumătoarelor lupte.

Trăiască în vece „Viața românească”, trăiască mulți ani de muncă rodnică, fundatorii și colaboratorii ei.

DI Al. S. Stan inspector general agricol, vorbește în numele Ligei culturale din Piatra, acud înfrățire tuturor românilor.

DI C. Hogas pune în evidență importanța acțiunii dlui Stere pentru apianarea diferendelor de peste mări, după care relevă marea operă culturală pe care d-sa a creat-o pentru românii de pretutindeni prin revista „Viața Românească”. — Această revistă — zice d-sa — a fost înființată de d. Stere; ea intrupează aspirațiunile și ideile neamului întreg și luminează ca o făclie aprinsă pînă dincolo, peste munți.

„Viața Românească” a răspîndit limba noastră pretutindeni unde sunt români.

D-sa termină închinînd pentru d. Stere. **DI profesor Gh. Ghibănescu** într-o frumoasă cuvîntare evocă pagini din istoria trecută a Ardealului și încheie relevînd importanța operii de împăcînire realizată de cătră d. Stere.

D-sa a inchinat in sanatatea dlor Al. Vaidi Voevod, Octavian Goga si Const. Stere.

Veteranul Capitan Paladi toasteaza pentru d. Stere si ureaza ca in curind sa se realizeze infratirea tuturor romanilor.

Dl **C. Stere** luand din nou cuvantul, pronunta urmatoarele:

Nu va multamese pentru cuvintele magulitoare ce mi-le-ati adus, ci pentru cuvantul de imbărbătare pe care mi-l-ati dat. Nu s'a stins in inima mea — zice d. Stere — credinta ca in curind o sa va pot aduce o veste imbucuratoare, aceea ca in curind se vor stringe in jurul steagului partidului national din Ardeal, toti romanii.

Va multamese pentru ca mi dati insufletirea d-v., care va topi sloiul de gheață și va fuziona intr'un singur bloc toate forțele nationale din Ardeal.

Ziua de azi va ramanea o zi istorică. Nu va multamese; va va multami neamul românesc di mâne.

Toastul dlui Th. Jellea.

Din partea comitetului „Societății de gimnastică” d. Th. Jellea, a rostit cuvântarea următoare:

Domnilor,

Societatea de gimnastică, sport și muzică, consideră ca cea mai mare cinste a sa, faptul că în astă-seară, a putut găzdui un număr așa de frumos din cei mai distinși cetățeni ai Iașului, în dorul de mărire a neamului nostru.

Această societate a ținut ca și cu acest prilej, să pună în evidență nemărginita dragoste ce păstrează pentru cauza Românișmului și ia parte cu toată inima la această sărbătoare, prin comitetul său.

Vă rog dar să-mi dați voie ca în numele acestui comitet din care fac parte, să închin paharul meu pentru veșnicia românișmului, să strig cu toată inima: Să trăiască cei trei patrioți cari înțelegând sfânta cauză, și-au întins mâinile pentru întărirea neamului nostru.

Să trăiască cei trei Români Dr. Al. Vaidă-Voevod, Octavian Goga și Const. Stere.

Fie ca pilda dată de acești mari patrioți să servească drept călăuză pentru generațiile viitoare în care ne punem speranțele, pentru ca într'un viitor cât mai apropiat să se realizeze marele ideal al neamului: *Unirea tuturor Românilor*.

Banchetul s'a terminat la orele 12 noaptea.

În tot timpul mesei muzica Reg. 13 sub conducerea dlui căpitan Vlăduță a distrat asistența cu cele mai frumoase arii.

Dl **Osvold Racoviță** dă cetire următoarei telegramă pe care o semnează întreaga asistență:

Dlul **Mihali**, președintele clubului național român.

Întreaga suflare românească, din Regat, reprezentată prin distinsa intelectualitate a Iașului sărbătorind împăcarea dintre frunțașii Ardeleni Vaida și Goga, datorită patrioticeii intervențiuni a iubitelui și frunțașului nostru concetățean C. Stere, vă trimite cuvântul împăciuitoare de îmbărbătare în dreapta și frumoasa luptă ce o duceți pentru afirmarea drepturilor neamului românesc din Ardeal și Ungaria.

S'a servit următorul

M E N U :

Tuică, Mastică
Salată de iere
Bulion cu Pateuri
Suduc sos „Remoulade”
Muschiu de Vițel „Nicoise”
Mazere în unt
Ponciu Moraschin
Friptură de miel și de curcan
Saladă de Marole
Tort și prăjituri
Brânzeturi
Fructe
Cafea
Licheoruri
Vin alb Drăgășani
Vin roș Nicorești
Șampanie Pommery-Greno.

Asistența.

Dnii N. Gane membru al Academiei, M. B. Cantacuzino senator, prof. universitar, Al. A. Bălărașu senator, Const. Stere prof. universitar, S. Halița profesor, Const. Climescu profesor universitar, Dr. Manicatide profesor universitar, Dr. Demetriade, profesor universitar, Dr. Pușariu profesor universitar, Dr. Obreja, prof. universitar, Dr. Racoviță, Dr. Flor medicul primar al orașului, Inginer Svicinschi, Dr. Șumuleanu prof. univ., Gh. Săndulescu avocat, Gh. Gh. Mărzescu avocat, Dr. Negel profesor universitar, Grigore Bucliu directorul Creditului Urban, Const. Grigoriu consilier Curtea de Apel, Dragomir Hurmuzescu prof. universitar, Dr. Mezincescu profesor universitar, I. Ursu profesor universitar, Dr. Slătineanu profesor universitar, Dr. Bordea-Vaslui, Chr. Tabacobici profesor universitar, Mihaileanu prof. universitar, C. Popovici prof. universitar, Dr. Taicu, Dr. Lebel, Dr. St. Possa, Th. Vasiliu profesor, Dr. Manolescu, C. Popp dirigintele oficiului poștal, R. Ionașcu profesor, G. Anastasiu avocat, A. D. Handoca avocat, N. Maxim avocat, Traian Bratu profesor, Gh. Scobai profesor, Căpitan Constandachi, Cristea I. Cristea mare proprietar, fost deputat, Ath. Gheorghiu avocat, C. B. Penescu avocat, Inginer Tancred Constantinescu, St. Negruzzi proprietar, Searlat Stan inspector general agricol, D. Longhinescu avocat, V. Oiaga profesor, Gabriel Păruv directorul mitropoliei, C. Tabacovici, Dr. I. Nimereanu, Dr. Al. Vrânceanu, Dr. Nicolaescu, Dr. P. Anghel, C. Chilimoglu, T. Săvescu, Econom I. Goteu, Econom P. Savin rectorul Seminarului, Econom Gh. Carp, Econom Andriescu, Prootul Teodosie Soroceanu din Basarabia, superiorul „Comunității fraților români sf. Ioan Teologul” dela Muntele Athos, Al. Velciu proprietar, I. Zarifopol, Barbu Dimitrescu, Mircea Bădărău, Gh. Ghibănescu profesor, P. Dragomirescu profesor universitar, N. Pogonat, V. Teodoreanu profesor, Gh. Gr. Gheorghiu profesor, D. Sachelarescu institutor, V. Iamandi profesor universitar, Em. Stratan, D. Dimitriu avocat, Gr. Teodoru avocat, St. Georgescu avocat, Alfons Heroveanu avocat, Dr. V. Gh. Șerban, Dr. Ilie Pisorechi, C. Fântășu profesor, Dr. Ștefănescu Galați profesor universitar, I. Motăș proprietar, D. Botez avocat, Lascar Antoniu avocat, M. Sadoveanu directorul Teatrului Național, G. Ibrăileanu, profesor, C. Hogăș profesor, M. Carp profesor, Dr. Lambrior, C. Moțet avocat, C. Vartic institutor, Dr. Iacob Taranu, M. Vioreșcu șeful Pepinieriei, P. Pogonat avocat, Gh. Searlet avocat, Vespasian Pella avocat, directorul ziarului „Opinia”, D. Ionescu profesor, Iulius Reiniche arhitect, Gustav Ulrich proprietar, A. D. Atanasiu profesor, N. Ionescu institutor, August Șerban profesor, C. Andriescu profesor, Constantin Sporea profesor, I. Iamandi profesor, Raul Sculiy avocat, P. Cujbă profesor, Emil Briul profesor, Demetrescu profesor, B. Stoica institutor, Neagoe Popea profesor, Dr. D. Buzenchi, V. Cernătescu, Andrei Bădărău proprietar, Căpitan C. Paladi, Th. Berescu profesor, Chr. Daniil directorul băncii Iașilor, Dr. C. Ionescu, Stănilăscu, M. Lateș, N. Negel Bacău, I. Pascu avocat, Inginer V. A. Popovici, P. Stoica, T. Motăș, C. Marinescu directorul băncii naționale, C. Jorănescu adv., I. Mitru directorul școlii normale, Vasile Lupu, C. Toma avocat, I. Silvestru avocat, P. S. Alexandrescu artist dramatic, N. Gheorghide avocat, Em. Socor avocat, C. Vrabie, Osvold Racoviță avocat, Mihail Codreanu publicist, C. Soroceanu avocat, C. Alexandrescu student, Gh. Răut student, Gh. Topirceanu publicist, M. Pastia institutor, M. Jacotă profesor, M. Sevastos student, P. Iliescu, Bucovineanu profesor, Motăș avocat, Inginer Ifrim, Căpitan Vlăduță, I. Prasa profesor, Stihii, Gr. Bârsan directorul liceului național, Georgescu, Octav Velciu avocat, Sp. Carpus student, St. Petrovici student, Teodor avocat, N. Nanu fost senator, Dr. Negură, Anibal Ciurea, Lascar Rosetti avocat, C. Gheorghide, M. Popovici artistit dramatic, Cezar Simionescu avocat, Antonio Cirillo profesor, Valentin Bude profesor, Dr. P. Bogdan profesor universitar, X. Eraclide avocat, Al. Smeltz farmacist Botoșani, M. Tomida profesor, C. Bogonos proprietar, Enrico Mezetti profesor, Th. Jellea farmacist, Th. Leca-Huși, Al. Popovici, St. Gheorghiu, Const. Crupenschi mare proprietar, fost prefect al județului, R. Tufli profesor, Gh. Nădejde profesor, I. Georgescu profesor și Dr. C. Ionescu profesor.

În afară de persoanele mai sus, au mai asistat la banchet și reprezentanții ziarelor *Adevărul, Universul, Minerva, Viitorul, Opinia, Mișcarea, Revistele: Arhiva, Viața Românească, Arta Română* și ziarele *Tribuna* și *Românul* din Arad.

Corneliu Carp.

Povestiri de femei.

Arta de a fi frumoasă.

Celace nu trebuie să facem.

Sunt foarte numeroase obiceiurile cari strică frumusețea femeilor. Și găsim foarte util să semnalăm cel puțin unele dintre ele, tocmai pentru că trec neobservate de cea mai mare parte din femei.

Iată câteva din aceste rele obiceiuri:

Nu trebuie să mâncați nici prea mult, nici să nu vă mușcați buzele pentru a le culora, nici să nu citiți într'odaie prost luminată.

Să nu faceți baie într'odaie rău încălzită.

Nici să nu stați timp îndelungat în casă, fără ca să ieșiți la aer.

Nici să nu citiți sau să scrieți în tren.

Să nu vă faceți obiceiul a sta cu umerii cocosați.

Să nu suferiți să vă fie frig la mâni și la picioare.

Să nu vă strimbați vorbind.

Să nu beți prea mult alcool.

Să nu neglijați a vă spăla picioarele în fiecare seară.

Să nu țineți un umăr mai sus decât celalalt.

Să nu lăsați să treacă nici o jumătate de an până ce nu vă duceți la dentist să vă cerceteze dantura.

Nici să nu purtați corsete, încălțăminte sau mănuși prea strâmte.

Nici să nu vă perieți, sau să vă pieptenați părul cu prea multă bruschetă (pielețica capului fiind foarte delicată).

Nici să nu vă expuneți aerului prea curind după ce v'ati spălat obrazul.

Să nu țineți bărbia în jos proptită 'n gât.

Nici să nu purtați vestimente prea grele. Să nu stați într'odaie prea rece, ori prea încălzită, temperatura de mijloc fiind cea mai bună.

Nici să nu vă muiați buzele pentru a le face mai frumoase, le faceți și mai seci astfel.

Să nu uitați că sănătatea perfectă e baza adevăratei frumuseți.

Păziți-vă fața de asprimile frigului și de arșițele soarelui.

Nu uitați niciodată să vă spălați gura după fiecare masă. Și oricât ați fi de obosite nu neglijați niciodată toaleta de seară, a părului, a mâinilor și feței.

Spălați obrazul și ungeți-l totdeauna cu Cold-cream dacă țineți să aveți tenul frumos.

Păziți-vă să nu aveți nici o bătătură la picioare, nimic mai grozav și mai disgrațios pentru o femeie. Purtați mai multe părechi de ghete, ca să nu încălțați zile de-arindul tot o păreche, e bine și pentru picior și pentru gheată.

În sfârșit faceți-vă obiceiul și purtați bustul drept, mai ales dacă îl aveți slăbuț.

Câteva din sfaturile acestea trebuie explicate. Bănăoară strîmbăturile ce le fac unele femei vorbind, crezând că dau astfel mai multă vioiciune expresiei feței, provoacă sbirciturile pe obraz.

Și ce eroare! O figură ideală este aceea care se poate compara cu o mască de mătase sau de marmoră luminată de ochi strălucitori și animată din când în când de câte un zîmbet.

O altă pricină a sbirciturilor de pe obraz este pielețica seacă. O pielețică subțire, umedă, improspătată și ușurel grasă aceea nu e epusă așa de grabă sbirciturilor.

Pentru pielețele prea grase însă trebuie să întrebuițați Cold-creamuri mai astrigente, ca aceasta:

Migdale amare	2 grame;
Migdale dulci	8 grame;
Apă de rose	45 grame;
Benzoat de sodă	0.25 cgr.

Pentru pielețele seci, rețeta ce v'am recomandat-o dintr'un început pentru masagiul feței, din ceară albă, spermantet, ulei de migdale și apă de rose, este cea mai bună, puteți însă pentru a o face mai grasă să adăogați 16 grame de unt de cacao.

(Va urma).

Viorica Dumbrevă.

„En magyar nemes vagyok”

Procesul deputatului național Dr. N. Șerban.

Se știe că d. Dr. Șerban, deputatul național al Arpașului a fost osândit mai zilele trecute la 5 luni închisoare ordinară, 1600 cor. pedeapsă în bani și 800 cor. cheltuieli, pentru calomnie săvârșită în patru cazuri. Tot atunci d. Șerban avusese și un proces de agitație, în acesta a fost însă acițat. La desbatere, d. Șerban s'a apărut că articolele nu erau scrise de dsa, ci de un individ Berescu, care acum calomniază pe Români în organul popular al partidului.

Pedeapsa ce i-s'a dictat dlui Șerban era destul de aspră ca să fim și noi cât se poate de îngăduitori și iertători față de felul unic cum d. Șerban a ținut să se apere înaintea judecătoriei ungurești. Toate ziarele din Budapesta publicau anume rapoarte amănunțite despre asigurările de patriotism, cu care d. Șerban a încercat să stoarcă dreptatea dela jurații unguri. Li-am trecut însă sub o binevoitoare tăcere, voind să-i crățăm o osândă și din partea opiniei publice românești, după cea destul de aspră din partea judecătoriei ungurești.

Primim acum însă și din două părți informații despre celebra apărare a dlui Șerban, cărora nu le mai putem rezista chiar și pentru partea mare de umor pe lângă una, fără îndoială tristă, din această apărare. Deputatul național al Făgărașului, doar atâta n'a spus că a venit pe lume de-a dreptul cu pînă. Incolo auziți ce a spus:

„Nu există un Român mai tolerant ca mine. Am luat parte la timpul său la desvelirea monumentului lui Petöffy. În congregația Făgărașului eu am făcut propunerea pentru înființarea băncii independente maghiare. Totdeauna am fost bun maghiar, fiindcă am luat parte la toate serbările naționale maghiare. M'am făcut doar deputat ca să promovez pacea între Maghiari și Români. Pe Mikszáth eu l'am adus de candidat în Făgăraș. Mă bucur de considerație în comitat, pentru că niciodată n'am spoliat poporul și niciodată n'am săvârșit nimic ce putea să-mi știrbească nimbul ori reputația. Ori ce aș fi putut crede, numai aceea nu că pe mine Dr. Serbán Miklós, să mă poată cineva acuza de agitație. În casa mea și-au petrecut doar totdeauna maghiari, de aș fi eu agitator, nu aș săvârși-o aceasta în ziar, ci la tribună, în adunări populare. De aș fi eu un agitator, nu venea la mine Justh Gyula, la vânatoare. N'am făcut niciodată disensiuni în comitat, dimpotrivă, pe mine mă prigonesc, mă prigonesc fișpanul, deși nu i-am dat nici un motiv la asta niciodată. Stau într-o așa măsură sub observație, că notarii nu cutează să se prezinte în cancelaria mea. Ceea ce spun este adevărat, pentru că niciodată n'am mințit în viața mea, decât tatălui meu și soției mele”.

Intr'un loc l'a întrerupt președintele:

— Un om bine crescut nu se laudă cu oaspeții pe cari i-a invitat la cină și i-au primit invitația.

D. Șerban a continuat:

„Fișpanul l'a persecutat pe Mikszáth și dănsul de aceea a primit candidatura în cercul Făgărașului contra lui Werner, fiindcă a fost alungat din cerc marele poet al patriei noastre. Dacă era

Mikszáth candidat, dănsul nu și-ar fi pus candidatura în cercul Făgărașului”.

După replica procurorului a mai luat odată cuvântul și a zis:

„A luat parte la toate serbările de 15 Martie fiindcă 15 Martie este sărbătoarea libertății ungurești, pe care trebuie să o serbeze și Români. S'a provocat din nou la prietenia sa cu Mikszáth. A spus că a fost la înmormântarea lui Mikszáth, a continuat apoi emoționant de tot: „de erați acolo dlor jurați, să-l fi văzut pe săracul Mikszáth, marele mort, întins pe catafalce”...

A spus, că a cântat în congregația dela 25 Maiu 1910 „Deșteaptă-te Române” numai cu intenție de obstrucție, nu cu una de demonstrație, și că pe viitor vor face obstrucție cu Kosuth nota”. În sfârșit a spus că dănsul e „magyar nemes” (nobil ungar) și că moșul său Serbán Dániel a fost soldatul lui Bem, care pe calul său propriu l'a scăpat pe Bem în lupta dela Sighișoara”.

Nu ne vine să credem că acest limbaj a putut fi ținut de un deputat național în fața unei judecătorii ungurești. Doamne sfinte! Dela bieții gazetari anonimi, martiri nerăsplătiți ai cauzei noastre sfinte, cari refuzau să vorbească ungurește, în fața curților cu jurați unguri, — aici să fim ajunși? Dacă este adevărat că d. Șerban a rostit în calitate de deputat național cuvintele adâne umilitoare de sus, jurații au fost prea indulgenți, merita mai mult, pentru această apărare.

Așteptăm apărarea dlui Șerban înaintea opiniei publice românești.

INFORMAȚII.

ARAD, 24 Februarie n. 1912

— **Proces de agitație.** Din Sătmar ni-se scrie: Joi în 22 Febr. n. s'a desbătut procesul de agitare a vrednicului protopop român Mihai Ciurdar din Dob (com. Sătmar), la curtea de apel din Dobrițin. Dsa a fost acuzat, că poporenilor săi le-ar fi zis, să nu-și dea copiii în școlile ungurești, unde limba românească este suprimată, și că și-ar fi îndemnat pe Români din Dob să nu-și cumpere calindare ungurești numai românești, căci cele ungurești invenicează sufletul.

Tribunalul din Sătmar l'a achitat pe părintele Ciurdar „în lipsa de dovezi”.

La curtea de apel s'a ordonat ascultarea mai multor martori, cari în cea mai mare parte au fost ascultați cu privire la trecutul românesc al părintelui Ciurdar, întrebându-i detaliat, ce ce ținută politică are dsa.

Președintele senatului între altele l'a întrebat că în ce limbă propune studiul religiunii în școala de stat. Părintele Ciurdar, spunându-i că românește, — președintele s'a scandalizat mirându-se cum se încumetă un protopop român să facă așa ceva în țara ungurească.

Din toate aceste era de prevăzut, că curtea de apel va schimba sentința de achitare, cu toate că aprătorul, d. Victor Ciurdar can. de adv. fiul părintelui Ciurdar, a sfărmat toată acuza procurorului-prim.

Vrednicul protopop român a fost condamnat la 3 luni închisoare de stat și 300 cor. amendă în bani.

Apărătorul a anunțat recurs de nulitate. — *Coresp.*

— **Nebunii patriotice.** Cineva ne trimite nrul 44 al ziarului unguresc din Cluj „Ellenzék”.

Găsim în el un articol datat din Sibiu, care, mărturisim, ne-a produs mult haz. E vorba de Români. Cică Românii ar trăi prea bine în Ardeal, deși ei sunt niște grozavi dușmani ai ungarilor. Guvernul unguresc ar trebui să urmărească pe Români cu tot felul de legi, să-i scoată afară din țară, și așa ei sunt numai niște venetici, țara nu va rămânea ea nelocuită, fiindcă ar putea fi colonizată cu ciangăi moldoveni și bucovineni, eventual și cu fini. — Ne mirăm cum autorul articolului nu s'a gândit la o nouă năvălire a popoarelor, cu un nou Árpád și Atila?

În felul acesta e susținut de altfel întreg articolul, într'un stil și un limbaj, cum numai în țara noastră se poate închipui. Nu știm cine-i autorul și e păcat. Am putea să-l alegem deputat în Camera ungurească, să vedem ce antră ar face alături de Mangra.

— **Necuviința unui solgăbirău pedepsită.** Azi-vară, intelectualii români din Hălmașiu au aranjat o petrecere cu dans care, când era mai animată, a fost turburată de fisolgăbirăul Lovich Gyula. În stare de ebrietate, acest cinstit funcționar s'a prezintat la petrecerea românească în societatea alor două... servitoare, cerând loc de onoare pe seama lor. Purtarea solgăbirăului a fost atât de scandalizatoare, încât societatea românească a părăsit sala de petrecere — lăsându-l pe Lovich să-și facă cheful în societatea sa... aleasă.

Organizatorii petrecerii au denunțat însă cazul autorităților. Consiliul de disciplină a comitatului s'a mulțumit să-i dea solgăbirăului un advertisement... prietenesc. Ministrul de interne l'a condamnat însă la 300 de coroane...

— **Pără contra soției ministrului nostru de externe.** Eri Vineri, s'a pertractat înaintea tribunalului din Seghedin, ca for civil apelativ pără dată de un muncitor agricol contra contesei Berchtold, soția ministrului nostru de externe. Substratul acestui proces este următorul: Ministrul, care ține în căsătorie pe contesa Károlyi, are întiuse moșii în comitatul Csongradului, aproape de Szentcs. În toamna anului trecut, contesa care se afla la moșie, se întorcea într'una din zile dela o plimbare cu trăsura. În drum însă se întâmplă o nenorocire. Căii au apucat sub picioare pe un țaran, care nu auzise apropierea trăsorei. Vizitiul ne mai putând opri căii, trăsura a trecut peste corpul țaranului, care a fost schilodit în mod cumplit. Ca și când nu s'ar fi întâmplat nimica, vizitiul a mănât mai departe, contesa și-a văzut de treburi, iar țaranul a zăcut aproape un an de zile, în care și-a cheltuit pe leacuri și doctori și puținica avere cât bruma adunase. După ce a fost scăpat pentru viață, rămânând schilav și ne mai putând lucra, și fără nici un ban în pungă, s'a gândit ca să se adreseze contesei să-i dea ceva ajutor, până ce-și va găsi o ocupație potrivită cu sănătatea sa. Cereca i-a fost însă respinsă. Contesa n'a vrut să-l ajute. Văzându-se lăsat în voia sortii-sărmanul nenorocit a dat în judecată pe ontesă pentru desdăunare, cerind suma bagatelă de 400 cor. odată pentru totdeauna. Judecătoria de ocol din Szentcs nu i-a făcut însă dreptate. Țaranul a recurat sentința, care a supus-o astfel sub desbaterea tribunalului din Seghedin, ca for apelativ. Tribunalul a schimbat-o sentința, judecând pe contesă la desdăunare, și însărcinând judecătoria din Szentcs cu stabilirea sumei. Advocatul contesei a dat însă apel la Curte, declarându-se nemulțumit cu sentința tribunalului.

— **Vizita regelui Petru la Monarhul nostru.** În cercurile politice din Belgrad se vorbește despre vizita regelui Petru la monarhul nostru, care se va face în cursul primăverii, probabil în Apri-

Birkenheuer Miklós

Arad, stradă Deák Ferencz 40 a.

în fața hotelului »Vass«.

Băcănie nouă.

Recomandă publicului prăvălia sa de coloniale și delicatose, înființată după experiența câștigată în cursul mai multor ani, și asortată întru tot corespunzătoare cerințelor timpului.

Are în depozit suncă de Praga, costițe afumate, mezeluri, tot felul de delicatose, brânzeturi, șampanie fabricat francez și indigen, cognac, liqueruri. Fructe sudice, mandarine și mere de Tirol.

Telefon 890.

lie, când Maj. Sa se va afla la domeniul dela Gödöllö.

— **Noi demonstrații contra Ungurilor.** Demonstrațiile Croaților și Sârbilor contra Ungurilor se țin lanț. După impozantele demonstrații din Croația și Sarajevo, am înregistrat în numărul de ieri altele, în provincie. Astăzi mai raportăm despre două demonstrații.

În Travnik (Bosnia) s'a organizat o mare adunare populară la care au luat parte peste 3000 de oameni. După obișnuitele huiduiri la adresa Ungurilor și ciocniri cu poliția, mulțimea a ars în aclamarea generală un steag unguresc.

A demonstrat însă și o școală de fete. După cum se comunică din Zagreb elevele școlii de me-naj de acolo, au improvisat o mică demonstrație contra banului și a guvernului unguresc. Anume, după terminarea cursurilor, fetele s'au adunat în camerele dela stradă, au deschis ferestrele și au n'a mai nins de nu se știe când. Circulația de Ban și pe Unguri. Fapta aceasta a însuflețit fetele a fost răsplătită cu recunoștința câtorva deputați și a mai multor studenți, cari le-au aclamat în drumul lor spre casă.

— **Expoziție de aeroplane și dirigeabile.** Expoziția de aeroplane și dirigeabile, ce era să se deschidă anul trecut la Moscova, va fi deschisă la 7 Aprilie tot în acel oraș. Vor fi expuse toate felurile de aeroplane și dirigeabile, vechi și noi, dând astfel istoricul aviației. Cu acest prilej se va da publico și un amănunțit studiu despre aviație însoțit cu dare de seamă despre aviația diferitelor state.

— **Evadare nereușită.** În urma evadării căpitanului francez Lux, închis pentru spionaj, directorii închisorilor din Germania au luat dispoziții foarte severe pentru supraveghierea cât mai strictă a internaților. Grație acestor noi dispoziții a putut fi împiedecată acum de curind evadarea unui spion englez, Brandon, din închisoarea dela Wesel. Lui Brandon îi roușise să pillească drugile dela fereastră și să coboare în grădina închisorii, fiind însă zărit de un paznic, care îl somase să o predea. Brandon a luat-o însă la fugă, nesocotind primejdia ce-l amenința. Când paznicul i-a strigat încă odată să stea, căci în caz contrar va trage, englezul s'a răsgândit, s'a oprit, și s'a predat.

— **Drepturile președintelui republicii franceze.** Din Paris se comunică: Deputatul Piou a înaintat Camerei o rezoluție, în sensul căruia, Camera să someze guvernul, ca în timpul cel mai scurt să depună pe birou proiectul de modificare a aceluia punct din constituție, care permite președintelui republicii să lege convențiuni secrete.

Proiectul deputatului Piou se va pune la ordinea zilei una din ședințele viitoare. Comportând o atât de mare însemnătate, la desbatere va lua parte și ministrul-președinte Poincaré, care va vorbi împotriva rezoluției.

— **Intoxicarea a șapte copii mici.** Conducerea azilului de copii din Brooklyn a primit mai acum vre-o câteva luni în serviciul institutului o femeie văduvă, ca îngrijitoare. Purtarea noii venite era exemplară și întreg personalul se declarase în repetite rânduri mulțumit cu ea. Zilele trecute șapte copii se îmbolnăviseră. Medicul azilului, după multe încercări a putut totuși constata că bolnavii sunt intoxicați. Cei șapte copilași au murit după scurte suferințe. Pornindu-se anchetă a fost bănuțată noua îngrijitoare, care luată de scurt a tăgăduit, că ar avea cea mai mică cunoștință despre nenorocire. Sub presiunea unor dovezi a mărturisit totuși. A spus, că otrava a turnat-o într'un vas cu lapte, ce se afla în camera unei alte îngrijitoare mai vechi, sub al cărei control se afla ea, voind să o omorâre, ca astfel să-i poată ocupa locul, ce aducea leafă mai mare. Dânsa a crezut, că laptele este pentru rivala ei. În urma acestei mărturisiri a fost îngrijitoare deținută și predată poliției.

— **Rușii naționaliști contra Jidovilor.** Se anunță din Petersburg: Rușii naționaliști au ținut alaltăieri, Joi o mare adunare publică, la care au luat foarte mulți deputați și senatori. Adunarea a fost convocată pentru discutarea măsurilor, ce trebuiesc luate împotriva invaziunii jidanilor americani. După vorbirile însuflețite a mai multor oratori s'a primit rezoluția, ca să se adreseze guvernului un protest contra elementului evreiesc, rugându-l să ia toate măsurile pentru împiedecarea invaziunii jidovilor americani.

— **Eximpărăteasa Chinei.** Ultimele evenimente petrecute în China, cari au dărâmat vechiul imperiu și în locul lui au ridicat republica, au fost suportate cu mari eforturi de împărăteasa văduvă, care s'a văzut deodată lipsită de trou și țară. Lovitura asta grea a sortii i-a zdruncinat facultățile mintale. Văduva împărăteasă a încercat de mai multe ori să se sinucidă, dar a fost oprită la timp de cei din jurul ei. Acum mai nou a vrut să se otrăvească, dar încercarea deasemenea nu i-a reușit. Familia îi poartă o deosebită grijă, ca să prevină ori ce nenorocire.

— **Mari viscole în America.** Din Newyork se anunță: În întreaga parte estică a Americii de nord bat mari viscole, cari pricinuesc însemnate pagube. În portul dela New-York în urma puternicelor valuri, ridicate de vânt, a încetat de tot cir-

culația. În oraș, au fost sparte multe geamuri, iar pe străzi sunt o mulțime de firme bătute de vânt. În grădini pomii au fost scoși din rădăcini. Tot astfel este și în Chicago, unde ninge mereu, cum început să cânte imnul național croat, huiduind pe asemenea este întreruptă. În urma acestor viscole s'au întâmplat mai multe catastrofe pe mare și în porturi.

— **Principat german — socialist.** Dieta provincială a principatului german Schwarzburg-Rudolfsstadt și-a ales ca președinte și vice-președinte câte un deputat social-democrat. Dieta e alcătuită din 16 deputați, dintre ei 4 sunt numiți de civilisti. În Reichstagul german principatul este reprezentat prin 1 deputat și acest deputat este și el — social-democrat.

Și nu pierd nici lumea, nici chiar principatul Schwarzburg-Rudolfsstadt deși e guvernat de „anarhiști” și „revoluționari”...

— **Vânzarea țigărilor în cafenele.** Se știe că în cafenele și restaurante este îngăduită numai vânzarea de țigări (țigaret) fabricate de stat. Vânzarea țigărilor făcute de particulari (chelaeri) se pedepsește.

Curtea de casație a adus zilele trecute o hotărâre prin care spune că pentru amenda ce se dă în astfel de cazuri de transgresiune este răspunzător proprietarul cafenelei sau al restaurantului.

— **Pedagogie de model.** La institutul pedagogic gr.-cat. ruten din Eperjes, prefectul a pătuit pe un elev, tocmă pe prezidentul societății elevilor, fiindcă a venit cu două minute mai târziu la rugăciunile de dimineața. Din pricina aceasta toți elevii institutului au declarat greva, care și acum, după două zile ține încă. Acest prefect a mai pătuit și pe alți elevi.

— **Hartă ungurească în Germania.** Un institut de editură din Berlin a tipărit o hartă a Austro-Ungariei. Toate numirile de localități în această hartă nemțească, chiar și numirile localităților săsești din Ardeal, au fost puse în traducere ungurească, probabil din neștiință, ori dintr'un practic simț comercial jidovesc.

E foarte natural că oamenii cunoscători ai împrejurărilor dela noi, pangermanii, cum spun gazetele ungurești, au protestat împotriva acestui procedeu. Cel puțin în Germania să fie iertat ca un popor să se manifeste așa cum este el! Rezultatul a fost că autoritățile germane au scos din circulație aceste hărți.

— **Impotriva alcoolismului.** Ministrul de culte și instrucțiune publică contele Zichy a dat o ordinațiune cătră toți inspectorii școlilor primare și secundare să se ia măsuri pentru propagarea anti-alcoolismului la elevi.

Leon Tolstol.

224

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Pierre se apropie de dulapul cu manuscrise de unde scoase documentele cele mai importante. Actele autentice scotiene cu adnotațiile și comentariile „binefăcătorului” său. El puse manuscrisul pe masa colbuită, îl deschise și-l închise de mai multe ori, apoi rămase multă vreme cu capul prins în palme și gânditor.

Gherasin privi de mai multe ori în bibliotecă și-l văzu pe Pierre în aceeași atitudine.

Mai bine de două ceasuri se scuseră astfel. Gherasin își permise să facă puțin șgomot pentru a atrage luarea aminte a lui Pierre, dar Pierre nu-l auzi.

— Imi poruncești să dau drumul birjarului? întrebă în sfârșit bătrînul servitor.

— Ah! e drept, strigă Pierre tresărind... Ascultă, a-dăugă el prinzând între două degete ale sale un nasture dela redingota lui Gherasin și privindu-l pe moșneag de sus în jos cu ochii umezi și exaltați. Ascultă... știi că mâine va avea loc o luptă mare.

— Așa se spune, răspunse Gherasin.

— Te rog să nu spui nimănui cine sunt... și să faci ce-ți voi zice eu.

— La poruncă, răspunse Gherasin. Doriți poate să vă servesc cina?

— Nu, am nevoie de altceva. Am nevoie de un căitan țărănesc și de un pistol, zise Pierre înroșindu-se

— La poruncă, făcu Gherasin după o clipă de gândire.

Pierre își petrecu restul zilei singur în odaia „binefăcătorului” s'au, plimbându-se încoace și încolo cu pași neliniștiți și murmurând cuvinte neînțelese.

Gherasin, cu experiența sa de servitor care a văzut atâtea în viață, primi vizita lui Bezukow fără mirare; ba el părea fericit de a fi găsit un stăpân pe care să-l servească.

În aceeași seară și fără să se întrebe la ce puteau să-i folosească lui Pierre aceste obiecte, el cumpără pentru contele Bezukhow o căciulă și un caftan de moșie și îi promise lui Pierre că-l va conduce astfel deghizat, a doua zi.

XL.

Până la 1 Septembrie, în ajunul intrării Francezilor în Moscova, Rostovii rămaseră în capitală.

După plecarea la regiment a lui Petia, contesa fu cuprinsă de presimțiri rele. Ideia că ambii ei fii erau la rășboi și că unul sau ambii puteau fi uciși dintr'o zi într'alta, o chinuia cu o luciditate crudă.

Ea ar fi voit să-l rechemă pe Nicolae, să-l ajungă pe Petia ca să-l trimeată la Petersburg; dar proiectele acestea erau irealizabile. Petia nu putea să revină decât cu regimentul său, afară de cazul când ar fi fost permutat în alt regiment. Nicolae era cu armata, nimeni nu știa exact unde și de la ultima sa scrisoare conținând povestirea amănunțită a întâlnirii sale cu principesa Maria, nimeni nu mai primise alte știri de la dînsul.

Contesa nu mai putea dormi; și când ațipea din întâmplare, ea visa numai decât că fii ei erau uciși.

După lungi discuții contele reuși în sfârșit să calmeze neliniștea nevastei lui; el îi făcu pe Petia să intre în regimentul lui Bezukhow, care se constituia în acel moment lângă Moscova.

Dna Rostow avu astfel consolarea de a-l vedea pe unul din fii ei și de a-l păstra lângă dînsa. Contesa se mângâia la gândul că regimentul în care se afla va rămânea veșnic departe de câmpul de bătaie. Atâta vreme cât Nicolae fusese singurul primejduit, contesa își închipuise că-l iubea pe fiul ei cel mare mai mult decât orice pe lume, dar acum când veniaminul ei Petia, stărgarul care spărgea toate celea prin casă, acum când gălăgiosul băiat cu ochii negri, cu obrajii rumeni, se afla și el în armată, alături de oamenii aceia teribili cari trebuiau să se rășboiască, dna Rostow avea impresia că-l iubea pe feciorul ei cel mic, așa cum nu iubea pe nici unul din copiii ei.

Prezența celorlalți: a Soniei, a favoritei ei Natașa și chiar a soțului ei, în loc să-i calmeze durerea, mai rău o întetea.

Pe la sfârșitul lui August, contesa mai primi o scrisoare de la Nicolae, dar departe de a o liniști, scrisoarea aceasta o neliniști și mai mult în privința lui Petia.

Cu toate că mai toți prietenii Rostovilor părăsiseră Moscova, sfătuindu-i și pe ei să plece, contesa nici nu voi să audă de plecare, înainte de reitocarea odorului ei, scumpul ei Petia.

La 28 August, sosi și Petia. Dragostea bolnăvicioasă de părintească a mamei sale, displăcu acestui ofițer de șaisprezece ani. Cu toate că contesa ascundea hotărârea ei de a-l reține, tînărul bănuia planurile ei și de teamă să nu cedeze, el răspunse la îmbrățișările ei printr'o răceală calculată. El o evita pe contesa și căuta mai ales societatea Natașei pentru care simtea o extraordinară dragoste frățească. Grație obișnuitei nepăsări a contelui, în ziua de 28 August nimic nu era încă pregătit pentru plecare, iar carele cari trebuiau să sosească de la țară pentru transportul mobilelor, nu s'asiră decât la 30 August.

(Va urma)

În fiecare an se va jertfi o zi pentru instrucția referitoare la anti-alcoolism. În ziua aceasta ministrul se va îngriji să trimită fiecărei școli documentele și tablourile moralizatoare necesare acestei instrucțiuni.

— **Dare de seamă și mulțămire publică.** La concertul dat de corul asociațiunii aradane secția plugarilor din Pârnoava la 5 (18) Februarie în favorul sf. bisericii, au binevoit a suprasolvi următorii st. domni: Dr. N. Oncu, Dr. St. C. Pop, Dr. Romul Veliciu, Pavel Dobrău câte 10 coroane; Vasile Beles, Frații Burza câte 6 cor.; Roman Borogariu, Sava Raicu, Vasile Goldiș, Iuliu Herbai câte 5 cor.; Dr. Sever Ispravnic, Dr. Ioan Nemet, Dr. Aurel Demian, Petru Truța, Traian Vațan, Pavel Rozvan, Petru Vasilon câte 4 cor.; Georgiu Popoviciu cassar la Victoria, Moldovan Ioan, Ilie Pap, Dr. Cornel Iancu, Virgil Antonescu, Dr. Dimitriu Popa, Dr. Liviu Tămășdan, Miabin Itu, Maxim Vulcu, Iosif Moldovan, Grigorie Moisiu câte 3 cor.; Vasile Pop, George Purvaniu, Gerasim Serb, George Popoviciu ref. bis. Sever Bocu, Vasile Olariu, Dr. G. Ciuhandu, Dr. Virgil Bogdan, Dr. Moldovan, Dr. Miclea, George Dobrău câte 2 cor.; I. Schiopul, Gh. Stoica, E. Goga, I. Ardelean câte 1 cor. — Venitul total a fost 511 cor. 90 fil. Spesele 141 cor. 90 fil. A rămas venit curat 370 cor.

În numele comunei bisericesti exprim mulțămirea și pe aceasta cale Stimaților domni cari au binevoit a suprasolvi. — Arad, la 11 (24) Februarie 1912. Constantin Donn, episcop prim.

x **Un plăcut spectacol pentru orașul Vârșet** este expoziția de mobile a lui Ștefan Sladek, Str. Kudrici 42. Scurate în propria lui fabrică. Se află în mare asortiment, dela cele mai simple până la cele mai luxoase, precum, mobili pentru camera de dormit, salon, sufragerie, birou. Mobile tapitate, fier aramă și piele, apoi stane, tablouri, covoare, perdele, cele mai renumite mașini de cusut, în prețurile cele mai ieftine. Garnituri complete pentru locuințe, hotel, vile și camere de baie, cu condiții foarte favorabile. Recomandăm fabrica aceasta în atențiunea On. Public cititor, ca înainte de a-și cumpăra mobile să viziteze atelierul lui Ștefan Sladek, convingându-se astfel despre înalta calitate a mobilelor lui luate cu cel mai perfect gust artistic și cu toate acestea totuși foarte ieftine.

x **Gustav Tétray** — Oradea-mare, str. Rákoczy, prăvălia pentru elită, unde se pot cumpăra lucruri de mână, pentru dame precum și necesarii, cu prețuri foarte ieftine. Telefon 783.

Mișcare culturală și socială.

— **Petroceri, concert.** —

Serată teatrală în Tinea.

Joi în 15 Febr. n. am avut prilejul să asist la o manifestare culturală a Românilor din Tinea. Numărul Românilor de aici față de străini este foarte neînsemnat, și chiar din motivul acesta ori ce manifestare națională a lor are o deosebită importanță. Sub acest raport trebuie considerată și reprezentațiunea din 15 Febr. arătată de tinerimea română din Tinea.

Știm bine că publicul tuturor manifestărilor românești din Tinea îl formează în cea mai mare parte preotimea noastră din jur, — m'a frapat însă faptul, că dintre preoții tractului numai d. Martian Andru, Nicolae Popescu și Ioan Vaida au participat. Am înțeles apoi că preoții la dorința atotputernicului protopop Nicolae Roxin, au jinit de cuviință să nu vină la serată.

Cu toate acestea a fost o afluență destul de mare, chiar și din comitatul Aradului au venit vrednicii preoți Gh. Popovici din Talpos și Simeon Bule din Șomoseș. S'a prezentat și o mulțime de străini.

Obstacolele, cari a avut să le înfrunte comitatul aranajator în frunte cu d. Eugen Sibian, au fost mari, mai ales înjghebarea corului a umblat cu greutate, ideea nobilă a comitetului însă a însuflețit și pe alții și fără proget și-au dat concursul binevoitor la cor d. Dr. Teodor Popa, Emil Deciu cand. de adv. și Nicolae Firu inv. din Oradea-mare, d. Firu a luat asupra sa și conducerea corului.

Reprezentațiunii teatrale i-a premers un concert c'un program select și bogat. Corul a executat cu o rară precizie mai multe pieze, dintre cari „Răsunetul văilor” și „Pe cea lunca” la insistența publicului, mai cu seamă a străinilor, au

fost bisate. Dșoara Sabina Andru a declamat poezia „Mama” de Gh. Coșbuc dovedită că dispune de un talent declamatoric. A fost răsplătită cu ropote de aplauze și un buchet frumos de flori. După aceea d. Eugen Sibian a ținut o conferință, „Despre poezia populară”. Subiectul interesant, limba curată și mlădioasă au făcut să fie ascultat cu încordare până la sfârșit.

Punctul culminant al seratei a fost piesa teatrală „Pictorul fără voce” comedie într'un act. Persoanele debutante s'au achitat în mod demn de rolurile încredințat lor, au produs mult haz și voie bună în publicul ascultător. Rolurile au fost susținute de dșoara Sabina Andru, d. Eug. Sibian, Cornel Cosma, Nicolae Danu și N. Ristea.

După reprezentațiune a urmat dans, care a durat până în zori de zi în cea mai bună dispoziție.

Petrocerea a reușit pe deplin, atât în privința morală cât și materială, mărindu-se fondul bisericii românești din Tinea iarăș cu o sumă considerabilă.

Intellectualii din Tinea, d. Dr. Andrei Ilie, Dr. Aurel Pintia și Romul Barbu au dovedit și de astă dată o înțelegere frumoasă a trebuințelor noastre culturale, căci sprijinului lor moral și material este a se atribui succesul seratei.

Să auzim în Tinea și de aici înainte tot de mai multe fapte bune românești. Cor.

ECONOMIE.

Bancnote nouă a K 100. Precum se anunță din Viena „Banca Austro-Ungară” a hotărât să facă o nouă emisiune de bancnote a K 100. Bancnotele vechi a K 100 se vor scoate curând din circulațiune, după ce s'a constatat că există nu mai puțin decât 15 feluri de falsificate ale acestor bancnote. Nouele bancnote se vor deosebi de cele vechi atât în ce privește culoarea, cât și mărimea.

BIBLIOGRAFII.

G. Coșbuc Balade și Idile (1883—1890) Ediția V (1912). Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.
Alfredo Baccelli. Spre țintă. (La Meta) romanț tradus din italienește Prețul 2 cor. 50 fil. + 20 fil. porto.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Vasile Șpan, Lupșa. Am primit 14 cor. abonament pe sem. I. 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cona.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Langă „Apollo”).

Oleu curat de sămânță de Iudae,

pentru mâncat. Se capătă pentru revânzători dela Lengyel Sándor, Pankota. La dorință trimit mustre și oferte pentru prețuri

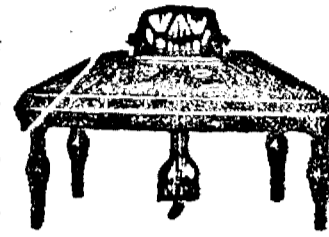
Un milion de viață de vie

pentru altoit

„RIPARIA PORTALIS”

(Glorie de Montpellier) se află de vânzare la preotul Petru Pelle din Miniș (Mènes) com. Arad.

ȚIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, se pot căpăta și pe rate. — Gramofone cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplăt. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimit gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Un viier și pomolog

cu praxă, care a absolvat cursul de viierit din Tarczal și care a servit 7 ani la o moșie, caută post de viier sau de îngrijitor de moșii în România. A se adresa lui

Josif Paici,

vier diplomat,

Berzszka (Krássó-szörény m.)

Tipografia Jer. Preda,

Fogaras

primește un băiat cu 1—2 cl. medii ca învățacel. Condiții favorabile. Preferiți vor fi cei cari știu ungurește eventual și nemțește.

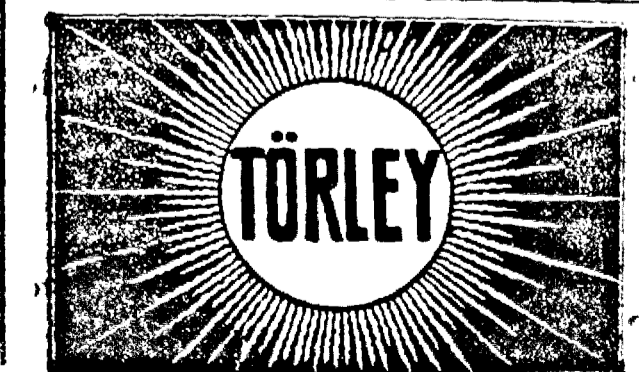
mai multe milioane de altoit de viață de vie

Mill-Telep

în NAGYÖSZ.

Cea mai mare școală de pepinărie de viață din Europa medie.

Catalog gratis.

Post sigur și stabil

poate afla un tânăr comerciant, care po-
sede limba română, maghiară și germană.
Oferte sub »Viitor sigur« sunt a se trimite
la administrația ziarului nostru.

Agenți

cari posed limba română, maghiară și ger-
mană, cu plată fixă și provizie mare — se
caută. Oferte sub »Câștig mare« sunt a se
trimite la administrația ziarului nostru.

SFAT ȘI AJUTOR

celor cari sufer d iregularități de stomac,
contra stomacului stricat, ardere de stom-
mac, incuierea scaunului, sgriciuri de
stomac, greață, amețeață, vomare, in-
somnia, colică, anemie, gălbinaie, etc.
le recomandăm:

Picăturile de stomac »Brady«
mai nainte »picăturile Mariacell«.
Se capătă în fiecare farmacie. O sticlă
mare Cor. 1.60, sti. lă mică 90 fil. 6 sticle
Cor. 5.40, 3 sticle mari Cor. 4.80. —
Pentru trimiterea înainte a sumei tri-
mite franco:

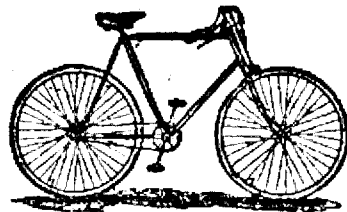
BRÁDY K. farmacie la „Regele Ungariei“
în VIENĂ, I. Fleischmarkt 14.

FIȚI ATENȚI! la marca de scutire, care reprezintă pe
»Sta Maria de Mariacell«, la împachetarea roșie și la sub-
scriere, care este copie chipului de pe lature și să respin-
geți orice imitație.

BICICLETE

de renume mondial:

THE CHAMPION ȘI PREMIER

cu osie campanilară,
roată automată (cu frină liberă) se vând pe lângă ga-
ranță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără
nici o ridicare de preț, în rate lunare de 12 și 15 cor
precum și părți alcătuitoare pentru biciclete, ca
gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie,
lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. — În
urma circulației mare unde în toată Auto-Ungaria
trimite și în provincii cu preț foarte redus. — La
cumpărări mari se dă rabat mare.

Láng Jakab és fia

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapest, VIII., József-körut 41.
Filiale: Boross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a
dat voie. Căci fumăm doar tuburi ven-
tabile Antinicotin firma „JACOBI“
din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscrip-
țiunea »JACOBI«.

Pește sărat.

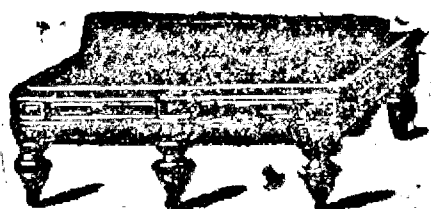
Taranka, alb 100 klgr.	70—	Cor.
Deverika, mare »	» 90—	»
Deverika, mai mare »	» 100—	»
Salău	100 » 90—	»
Știucă	» » 88—	»
Crap, mare	» » 110—	»
Somn, de mijloc per klgr.	1.20	»
Somn, mare »	» 1.40	»
Somn Pana, în fălii »	» 1.80	»
Ceapă 100 klgr.	16—	»

Liferează cu rambursă

**PETROVITS és PANTITS
VERSECZ.**

Primul atelier de biliarde din Brașov

MERTH JÁNOS,
Brassó, Vasút-utca 8. sz.

Pregătește din material excelent și
uscat toffelul de biliarde, în stilul
cel mai modern, primind pe lângă
prețuri foarte moderate și reparaturi.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de
4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65
ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea
mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu
abur, benzin și olei, mașini de semănat și
și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă pre-
țurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini,
motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez lu-
minare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comerclală.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

MOTOARE

ȘI LOGOMOBILE

cu gaz, olei și benzin.

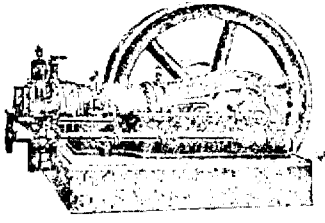
Liferare promptă

Condiții conve-

nabile de piață!

Garanță pe timp

îndelungat!

Fabrica de motoare din Drezda

societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fa-
briță de motoare din Germania.

AGENTURA GENERALĂ PENTRU UNGARIA:

GELLERT IGNÁCZ és TÁRSA

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4
(Alkotmány-utca sarok).

PEPINIERELE

VÁSÁRHELYI & Haidu

BIHARDIÓSZEG.

Un milion vițe americane altoite cu și
tără rădăcini de 1 an și 2 ani.

Cultivează și liferează cele
mai alese soiuri: Române,
Franceze și Ungare — Ser-
vește cu cele mai renumite
vițe de Delaware produ-
cătoare de cel mai fin și
bine plătit vin, recunoscut
în lume. — Comandele se
efectuează prompt și în ca-
litate inescapabilă ga-
rantată, cu 30—40% mai ieftine ca la
toate pepinierele din Ungaria și România.

Vițele noastre toate sunt autentice, selec-
ționate, dezvoltate, cu rădăcini mari și vi-
guroase ca de 2 ani, lăstar i crescuți peste
50—100 cm. și portaltioiul în perfecta stare
a sănătății, după cum testează certificatul
din Catalogul mai recent, care la cerere
se trimite ori și cui gratis și franco. —

Este în interesul on. public, că fiind cererile foarte multe, să
grăbească cu comenzile spre a putea avea varietățile dorite. La
cerere sunt rugați a ne arăta adresa exactă și că în care ziar au
ceit anuntul nostru.

Numărul telefonului 23.

Ujj János,

stabiliment industrial de ciment,
în Kisjenő-Erdőhegy și Nagyzerind.
(Aradmegye).

Execută țevi de beton, plăci de pavaj,
plăci de marmură artificială, terrazzo și
mozaic, columne, scări, lavițe, cărămizi,
figle, inele de fântâni cu fer, plăci sub
sobe, vălaie de ori-ce lungime, etc. etc.

Acest stabiliment lucrează și proiecte
de cheltuieli și planuri pentru poduri
de beton cu construcție de fer și pen-
tru betonizarea trottoarelor.

Singurul compactor român!

Am onoare a înștiința onor. public din Arad și provincie, că mi-am aranjat atelierul cu cele mai moderne mașini și material. — Execut pe lângă *prețuri moderate*: cărți bisericești, (Evangelii, etc.) cărți școlare, cărți comerciale, tot felul de protocoale, cărți de legi, cărți pentru biblioteci și totfelul de lucrări atingătoare de aceasta branșă. — Sperând, că onoratul public mă va cerceta și încuraje cu comanda, am ramas cu deosebită stimă:

IUSTIN ARDELEAN,
LEGĂTOR DE CĂRȚI.
ARAD, WEITZER JÁNOS 13.
(Vis-à-vis de postă)

Salon de haine bărbătești
J. Schneider, Sibiu
Hermannsplatz 8, etagiul I.
Palatul Habermann. (Nagyszeben).

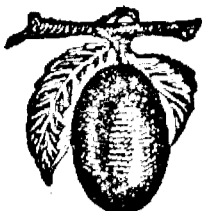
Vânzare de altoi de viță

de vie nobilă și pomi altoiți.

Cine voiește să aibă o grădină frumoasă de viță de vie ori poame, să se adreseze cu încredere la pepinaria condusă conform cerințelor științifice a lui

Vityé Miklós, Ós-Gsanád, Torontálmegey.

unde se află altoi nobili de pomi și diferite specii de viță de vie nobilitată și americană. Pentru dessert: meri, peri, cireși, pruni, vișini, perseci, ringlete și nuci. — Prenotări pentru toamnă și primăvară primesc ori și când. Catalog ilustrat trimis franco și gratuit.

În atenția pomicultorilor!

Ofer altoi de pruni bosniaci ca „Balkanska Carica” (Regina balcanului) și „Kraljica Bosne” (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deessert, pentru uscat, la fabricarea țuicei și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Ertegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Cine voiește rachie curată

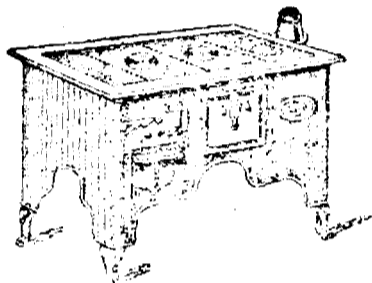
să se adreseze direct la firma cea mai mare românească

Greiciun & Voda
din Lușoș.

care dispune de căzării mari proprii în Bănat și Ardeal.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului IFJ. FAZAKAS FERENCZ Szepeszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparher) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și esccut pe lângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pe lângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta precurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

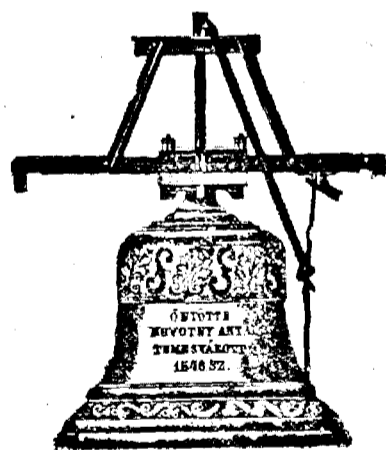

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de cr. par. — Sunt recomandate cu deos-bire **CLOPOTELE GĂURITE**, de dănsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violita — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel, că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopote'lor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

Orova Károly,

inginer-mechanic diplomat.

Budapest, V., Kálmán-utca 24.

Telefon 146-38.

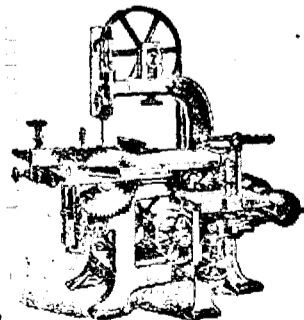
Reprezentantul fabricii de lucrare a lemnului de specialitate: **TEICHERT & SOHN, LIEGNITZ.**

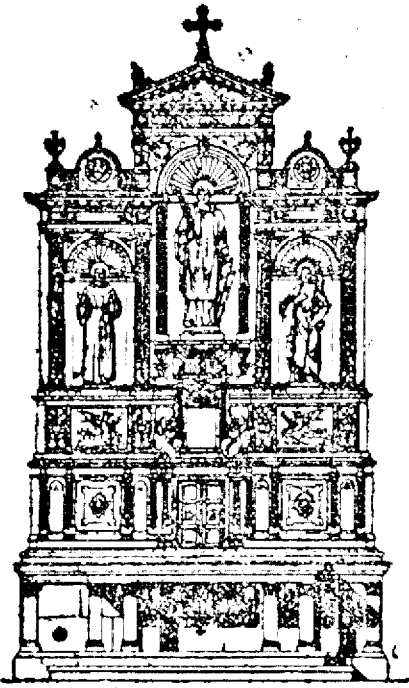
Specialităț: Herestraie rapide și cu două tăiușuri, instalare completă de herestraie cu aburi și uzine. Garnituri pentru tăiatul lemnului cu elevator sigur.

Mare depozit în mașini și unelte pentru lucrarea lemnului pe seama măsarilor și inginerilor.

Condițiuni favorabile de plată!

Catalog trimis gratuit!

Bittenbinder József,
sculptor și arhitect de altare,
Temesvár-Józsefváros,
Bonác-utca 16 sz.

Face totfelul de mobilier de biserică, așa ca: Iconostase și altare, statui de piatră și lemn, amvoane și scaune de spovedanie, S criul Domnului, Grotă Mariei de Lour, cristelnițe, icoane de stațiune, sculptură în relief sau pictură, străni, pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează. Pret-curent, preliminar de spese și planuri gratuit. — Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Să ne credeți că este în interesul D-tră dacă comandați coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele și moi nu se găesc între ele. **Pentru trăinicia fiecărei buciți garantăm.**

75 80 85 90 95 100 110 cm. la comanda de 10
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2.- 2-20 2-40 2-50 2-60 cor. buc. 1 se dă rabat.

Comandele se pot face prin trimiterea banilor înainte sau pe lângă rambursă la **Lengyel Testvérek** magazin de coase, **Károsvár, Fő-utca 22 T.**

Mutare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința on. mei mușterii, că mi-am mutat

PRĂVĂLIA și CROITORIA

de haine englezești și haine militare
în strada WEITZER JÁNOS (vis-à-vis de poștă).
Cere și pe mai departe sprijinul on. public. — Cu stimă:

Karácsonyi Márton

croitor militar și civil.

Ioan Kallap

industrie de ceară și turtărie mare.
Arad, Strada Deák Ferenc 6.
Casa proprie. Telefon 863.

I-și recomandă luminile și toate obiectele în acest ram pentru biserici și alte scopuri.

Epitropiile și vânzătorii primesc rabat mare.

Lepter János, fabrică de piese de fier și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz.
Înființată în 1885. Adresa telegrafică: LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22.

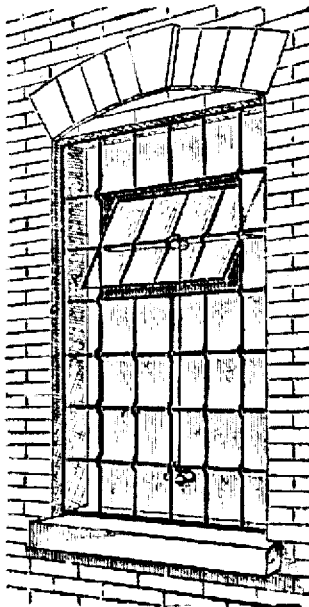
FERESTRE prinsse în rame de fier,
cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

**FERESTRELE
KÖPLINGER
BREVETATE.**

**INTRODUSE
ÎN 14 STATE
CIVILIZATE!**

La cerere trimitem Catalog și prospecte.

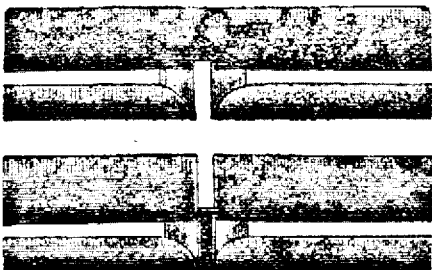

Noutate!

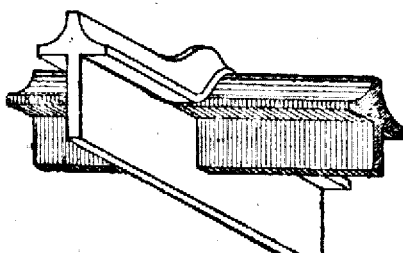
**FERESTRELE
KÖPLINGER**

sunt practice pentru:

magazii,
hambare,
fabrici,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.

Sistemul vechiu.

Sistem Köplinger.

Cum să ne apărăm contra durerilor de stomac?!

Contra durerilor de stomac, foarte lăpitate în timpul mai nou între omene, trebuie să ne apărăm dela început, folosind spre acest scop

Nectarul Dr. Engel

căi, un stomac sănătos și o bună mistuire, formează fundamentele unui corp sănătos. Cine dar vrea să-și mențină sănătatea până la adânci bătrânețe, se întrebuințează

Nectarul Dr. Engel

renumit în urma succesorilor de până acum!

Acest nectar compus din diferite sucuri aromatice și vin, exercită în urma compoziției sale o influență binefăcătoare asupra mistuirii, e asemenea unui licheur de stomac, ori vin de stomac și nu are absolut nici o urmă stricăcioasă. Sănătoși și bolnavi pot așadar lua Nectar fără a-și strica sănătatea. Nectarul ajută cu o întrebuințare rațională la mistuire și la formarea sucurilor

Astfel se impune tuturor, ce volesc să aibă stomac sănătos, întrebuințarea

Nectarului Dr. Engel

„Nectarul” este un excelent mijloc în împlinirea catarului, sgtreiturilor durerilor de stomac, a mistuirii anevoioase, și a greței. Se mai întrebuințează contra contipației, a colice și a palpației de inimă. Aduce somn și apetit, fiind bun contra insomniei, indispoziției durerilor de cap și acceselor nervoase. Folosit în cercuri mai largi s'a constatat că aduce vesellie și poftă de viață.

NECTARUL se poate cumpăra în sticle de 3 și 4 coroane în farmaciile din Arad, Ujarad Ologovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, H de gkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornyá, Világos, Egres, Nádas, Berzova Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bógaros, Szerb-Szi.-Péter, Perjamos, Szemlă Szárafalva Nagylak, Palota, Alberti, Mezöhegyes, Batonya, Marczib, Dombegyháza, Kurtics, Új Szent-Anna, Pankota, Silingyia, Taucz, Sztatimaa, Baja, Kaprucza, Brezlovác, Rékás, Gyarmata, Bruckenau, Zsádány, Szent-András, Kis becskerek, Mehala, Temeavár.

Păzitivă de Imitații!

Cereții expres „Nectar Dr. Engel”.

Nectarul meu nu e ceva miraculos. Are următoarea compoziție: Samos 300-0, Esența de vin 150-0, Sirop de micură 100-0, Vin roșu 100-0, Sirop de cireșe 100-0, Sirop de fragi 20-0, Aromă de Veremil 30-0, Anis etc. . . á 100. Aceste se meștecă.

Firmă Românească!!

Recomandăm on. public românesc

Salonul nostru de croitorie,

bogat aranjat cu totfelul de ștofe din patrie și străinătate, precum engleze, franceze, scoțiene etc.

Lucru solid, punctuos și pe lângă prețuri moderate.

La dorință călătorim pe spesele noastre și în provincie la on. noștrii mușterii.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public românesc, suntem cu toată stima:

Petricaș și Anca,

croitor,

(Cluj) Kolozsvár, str. Kossuth L. Nr. 24. et. I.

== Ceasornice, giuvaere, ==
== gramafoane, și plăci ==

se pot cumpăra pe lângă garanție de 10 ani, cu prețurile cele mai ieftine din întreaga țară, fie chiar și pe rate, la marele depozit alui

Tóth József,

ceasornicar și giuvaergiu.

Szeged, Dugonics-tér 11.

Reparații cu garanție de 5 ani se fac ieftin.

Catalog ilustrat trimis gratuit.

— Nenumărate scrisori de recunștință. —
Revinzători se caută.

In fabrica de mașini a Căilor Ferate Ungare se pregătesc cele mai nouă și moderne

GARNITURI DE TREERAT

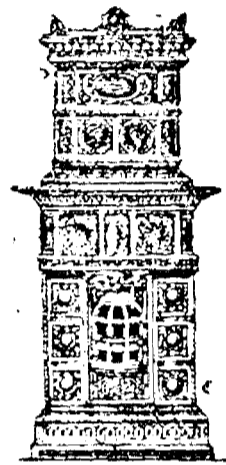
construcții de oțel cu locomobil presiune de 10 cai putere. Cele mai nouă sisteme de motoare cu benzin. Foarte ieftine locomobile cu gaz, locomotive, pluguri cu vapor, mașini jumătate stabile și compound. — Fabricațiile fabricii de mașini agricole din Losonc, societate pe acții: Mașini de sămănat »Losonci-Drill« cilindrice. »Record-Drill« cu lingură și »Record II.« patentat. — Site pentru bucate sistem Kalmár Garnituri pentru mori, pluguri de Reșița, grape, sape pentru sfecie. — Fabricațiile: International Harvester Company of Amerika Mc. Cormick Deering Milwaukee, precum mașini de cules, de strâns, de cosit. Grape cu dinți arcași sistem Mc. Cormick. Cară pentru aruncarea gunoiului sistem Corn. King. Presse de fân și mașini universale de măcinat. — Trimite despre toate catalog ilustrat

WALDER ARTHUR,

ARAD, Ferenc-tér 1/b.

Telefon 87.

Fabricant de cuptoare de lut.

SCHÖN JÓZSEF, Lugos

Szt. István-u. 36. Kossuth-u. 21.

Atrage atențiunea on. public că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuploare

descărcare și zidirea vetrelor de fert cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiinșos.

Comandele se execută imediat.

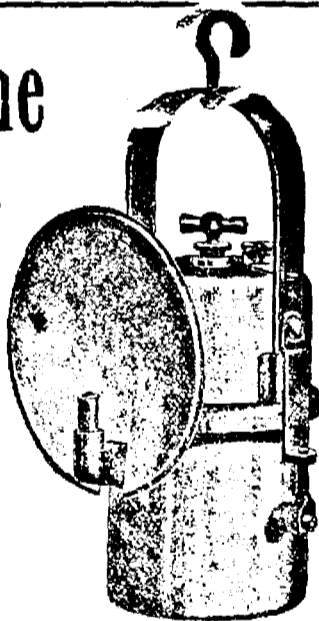
Lampe pentru mine

și tot felul de lampe cu acetylen, fabrichează

Bartos Zoltán

fabricant de lampe,

Budapest, VII., Gizella-ut 55.

Mizera József,

măiestru zidar diplomat.

Biroul: Arad, Ilona-utca 34.

Primește totfelul de lucrări de branșe pentru edificii, precum și efeptuirea de planuri și expres-nota sau preliminări de spese atât în localitate cât și în provincie. — Tot acolo se pot cumpăra uși și ferestre vechi.

Prăvălia de modă englezească. — Angol-divat áruház.

Dej — Dész, (Comitatul Szolnokdoboka).

Cele mai frumoase articole pentru domni și dame, precum: blane, pardesie, cămăși pentru domni, pălării, berete, ciorapi, cravate, batiște, geamantane, săculețe pentru dame și ori-ce articole de călătorie.

Singurul magazin de ghetete pentru domni și dame.

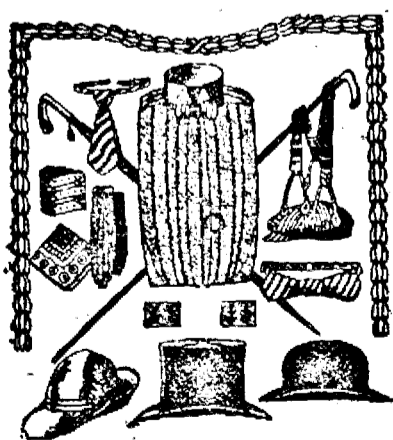
Prețuri fixe — solide.

Cu stimă

Lovass Zoltán és Társa.

Costume admirabile pentru domni.

Articole noi pentru orice sezon!

Depozit pentru pălării procești, calitățile cele mai bune.

Gafea și Tea

Extras din Catalogul lui Kotányi János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chlgr.	Cor. 1 60
Portorico 1/2	> 1 90
Cuba 1/2	> 2—
lava aur	> 1 70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Chlgr.	Cor. 1 90
Calitate fină 1/2	> 2 20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Me- nado, Mocca) 1/2 Chlgr.	> 2 60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chlgr.	Cor. 2 50
Tea de Congo 1/2	> 3—
Mixtură pentru familie 1/2 Chlgr.	> 5—
Tea imperială foarte fină 1/2	> 6—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2	> 6—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2 Chlgr.	> 80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1 90
1 litru rum fin de Brazilia	> 3 40
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica	> 3 50

Renumitul »ARDEIU KOTÁNYI« se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.
(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și
ARAD, József főherceg-ut Nr. 3.
In edificiul băncii „Arad-Csánádi Takarékpénztár”
Nr. telefonului 809

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adrunținat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără șifală și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajune însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV, Muzeum Kör-
ut 12, unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, ohinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleze, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și sira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spalmă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și cășire separată. In ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite scrisoarea. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m. Tratament și cu Salvarsanul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV, Muzeum-körut 12.

CORNEL TUNNER

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrassy-ut 22. Timișoara-Josafin, Hunyadi-u. 4.

Filiala: Vârșeș, str. Deák-Ferene Nr. 9.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, stălui, etc.

fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

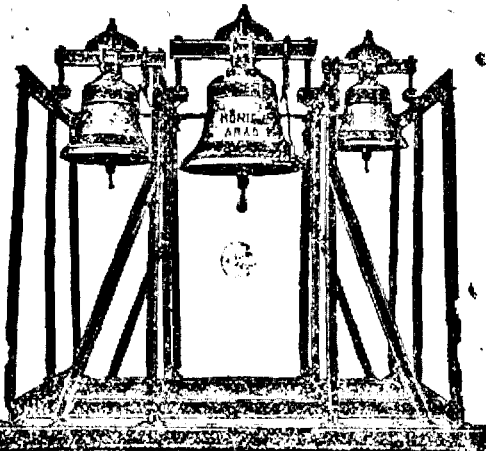
Având un magazin bogat, lăferează mai ieftin ca orice concurență.

Friederic Höning

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cur garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot și uti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se ciatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire nelsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

OH! DOAMNE

Mă 'nădușe afurisita de tusă!

În contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent. Prețul unei cutii 1 cor. 20 fil.

O cutie de probă 50 fil.

Depozit principal la:

farmacia „NADOR” gyógytár
Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

SĂ TRĂIASCĂ!

»Pastilele lui Egger« m'au vindecat îngrabă!

Se poate căpăta în Arad la farmaciile: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojtek Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojtek és Weisz. — În Gyorok la farmacia: Masznik Dániel. — În M.-Pécska: la Adler Gy. Lajos. — O-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszón: Füredi Ede örök.

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu olei brut, dela 4—100 HP.

Motoarele mele patentate au regulator central și mecanism de așezat cu mâna. — În urma arderei regulate a oleiului, motoarele nu produc nici un miros neplăcut. —

Nu trebuie curățit des!

Spese de funcționare pe oră 1 1/2 filer.

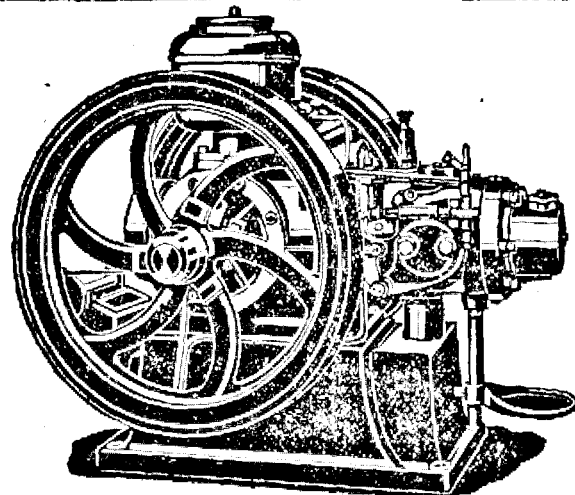
Surányi Viktor,

inginer-mechanic diplomat.

Budapest, VI., Lázár-utca 18.

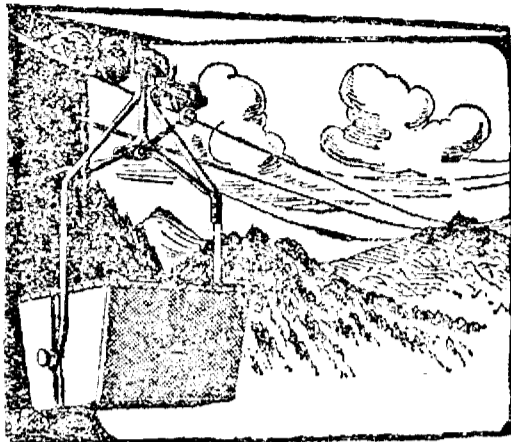
(Îndărătul Operei)

Condițiuni favorabile. Prețuri ieftine.
Intermediarii primesc recompensă.

Motoare cu benzin și gaz.

Fabrica de mașini LUFER JÓZSEF,

BUDAPEST,
VI., PALOTAI-UT 15—11.

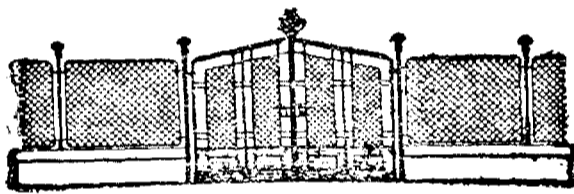
Linii funiculare, șghia-buri de precipitat va-goanele pentru mine, osii de transmisii brevetate »Balon«, cângi automate de descărcat, macazuri, mașini de remorsaj cu lanțuri sau frânhii. Aranjamente Skips și de încărcat, elevatoare și transportoare, etc.

Pásztori Sándor, fabrică de împletituri, matrațe din sârmă și rolete de fier.

Brașov-Brassó, Strada Spitalului 32.

Orlaje și porți fabricație proprie, execuție simplă și frumoasă, matrațe din sârmă cu rame de fier ori lemn, paturi de închis cu matraț cu arcuri, cea mai bună calitate. Împletituri și grădele pentru mori și fabrici, pentru scopuri economice și de gospodărie. — Coșuri de sârmă, gratate, sârmă împletită, ob'oane, cotețe și alte lucrări de brânse, se execută pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Catalog ilustrat gratuit și franco.

Ingrijivă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Esechiană de ajutorare. Reciprocă”.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 21—80 ani pe lângă o tacsă lunară de 1 cor. și tacsă de cazurile de moarte, deja după un an de membru i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor. iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membru prin oare-care nenorocire neputincios de muncă i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. După 3 ani de membru toate plătirile se pot sista, rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică — Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fie-care a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membru rămâne orfană, înceată solvirea tacselor, la măritș, fata totuși primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membru, solvin erezilor suma asigurată.

Liquidările se fac strict în senzul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15,000.000 cor. și peste 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

ASOCIAȚIA ESECHIANA DE AJUTORARE

Direcțiunea pentru Ungaria :

Timișoara (Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 4., I. emelet.)

Telefon 387.

Braun N. Antal

Arad, Boros Béni-tér 7. (casa proprie)

Recomandă depozitul său bogat asortat cu vâpseli și material pentru zidit în atenția domnilor cari voiesc să zidească. Atrage atenția mai departe asupra varului de prima calitate, cement, țiglă, țevi de beton, praf de piatră, împletituri de trestie, table de cement pentru pavaj. — Productele fabricii sale de ghips din Baia de Criș le ține acuma în depozit desfăcându-le cu prețuri foarte ieftine. — Cere sprijinul on. public:

Cu stimă: BRAUN N. ANTAL

Papp K.

orologer de turnuri, lăcătuș artistic, de zidiri și mașini și lucrări de aramă.

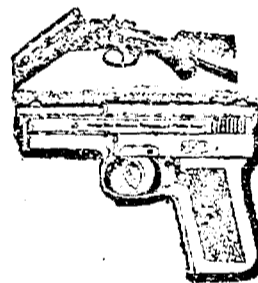
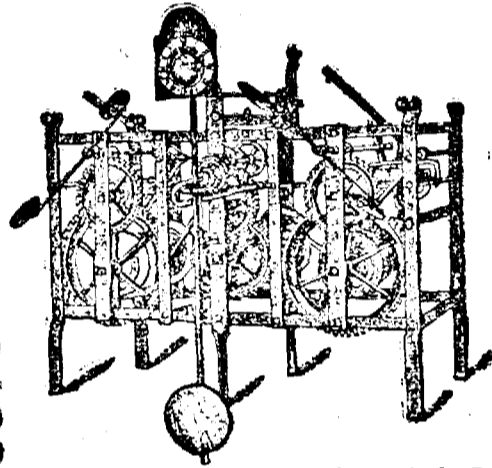
Temesvár-Gyárváros,

Fő-utca 34.

OROLOGE DE TURN

construcția ce mai nouă și solidă pentru biserici și școli, precum și reparaturile acestor fel de orologe să efectuească conștient și ieftin. Preliminare de spese gratuite.

Lucrează! Mașini pentru fabricarea de ghiță, pentru răcire, aparate de ars rachie și fabricarea berei, aparate de mare presiune și reparațiile necesare, cu prețuri ieftine. La privirea lucrării se prezintă pe cheltuiala sa.

Cele mai bune fabricații de

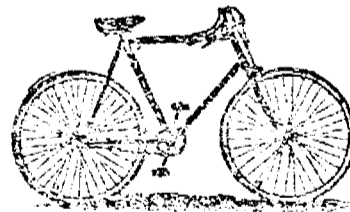
PUȘTI de VÂNAI

puști flobert, revolvere și piștoale Bulldog, pecum și totfelul de gloanțe și praf de pușcă, cu prețuri ieftine.

Cele mai excelente fabricații de

MAȘINI DE CUSUT

pentru familii și industrie.

BICICLETE

să căpătă cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă plătiri convenabile în rate.

Mândria oricărei gospodine este pâinea bună și frumoasă! în locul dospirii îndelungate și frământării oboșitoare, este de recomandat mașina „IDEAL” pentru dospirea și frământarea pâinii, premiată în mai multe rânduri, la expoziția de lucruri casnice din Timișoara 1908 distinsă cu »Medalie de aur« și »Diplomă«.

Toate aceste se pot comanda dela

KALENDA JÁNOS

Nagyvárad, Piața Szent László-tér.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 20.249.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: Partenu Cosma, directorul executiv al „Albinei”, și prezidentul „Solidarității.”

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

face toffelul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, — contra accidentelor și contra grindinei. —

Toate aceste asigurări »Banca generală de asigurare« le face în condițiunile cele mai favorabile. — — —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății. Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății. —

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite, în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul »Albina.«

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul“

însoțire economică

Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Küküllő vm.).**Altoi de vie**

calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul“**Elisabetopole—Erzsébetváros.**

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

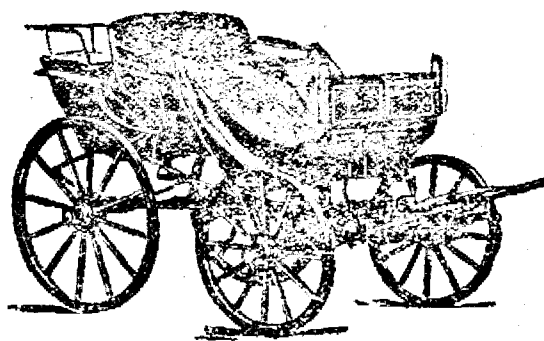
La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Români! Trimiteti băieții la cursul practic la altoit

Visnyicski Zsiva,
ferar și fabricant de trăsuri
Arad, Urban Iván-utca 7.Aduc la cunoștința Onoratului Public, că în locul amintit am deschis un complet
atelier de ferărie și fabricație de trăsuri.

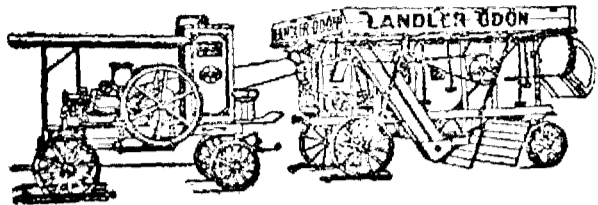
Primesc ori-ce lucrări de branșe. Trăsuri nouă lucrez în 8 zile Potcoave cu șrof pentru iarnă 60 fil. — Reparări prompt și cu prețuri moderate. — Loc separat pentru potcovit. — Primesc comande și din provincie, iar de este necesar mă prezint în persoană.

Părți la trăsuri se află gata în depozit.

Patentatură originală din Suedia.

„ROBUR“ motor cu diei natural

În urma multiplelor calități este
cel mai bun dintre toate mo-
toarele de acest fel
având o putere de 2-300 cai (HP.)

Noutate!

Noutate!

Lucru neîntrecut de ieftin!

Îl recomandăm poentru:

mori-, ateliere industriale
și la totfelul de mașini agricole.

Spese la cîas după fiecare HP. 1 1/2 fl.

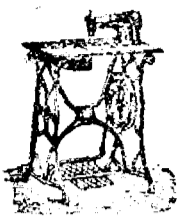
Nu este supus supravegherei finanțelor!

Se vinde și în rate! Garanție deplină!

Mașini, motoare folosite se schimbă cu nouă.

Catalog la cerere trimis gratis.

Landler Ödön, Motortelepe,
Budapest, Lovag-u. 2.

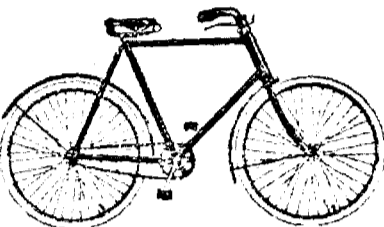
Szántó Jenő,

mehanic în Dés.

Recomandă fabricatele
cele mai bune de

mașini de cusut,
mașini de scris,
gramamafoane
și biciclete

precum și atelierul său pentru reparații.
Ține în depozit biciclete nouă și uzate dela
65-110 fl., precum și diferite piese pentru
mașini de cusut, biciclete, gramafoane și

mașini de
scris pe
lângă pre-
țuri ieftine.

Telefon 982.

Balog Sándor,

cárnățarie și depozit de șuncă
de Praga.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 66.

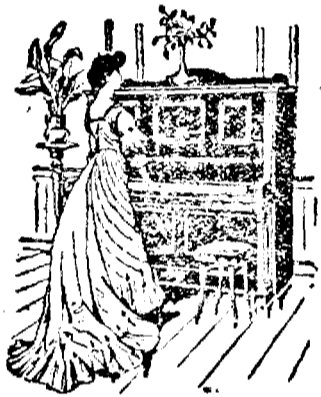
Recomandă:

Șuncă de Praga,

calitatea cea mai bună,
fără os, care e cea mai
preferabilă comercianți-
lor, — putându-se tăia
excelent.

Recomandă diferite soiuri de cárnă-
țării cu prețuri ieftine — Catalog
trimite gratuit.

Fiind cumpărarea pianelor afacere de încredere,

cea mai bună garanță o dă în astfel de cazuri, renumele unei firme de o vechime de 40 de ani.
Astfel zace în interesul ori-cărui cumpărător, ca înainte de cumpărare să privească depozitul firmei

TRISKA J. Cluj — Kolozsvár,

Strada Bartha Miklós 14.

cu pianele cele mai renumite fabrici streine, cari se vînd eu prețul fabricii, chiar și pe lângă plățire în rate.

Singura agentură din Ardeal a pianelor »Wirth«.

Are în depozit piane: Schiedmayer, Bösendorfer, Ehrbar, Winkelmann, Förster, Stingl, Stelzhammer, Richter, Gössl.

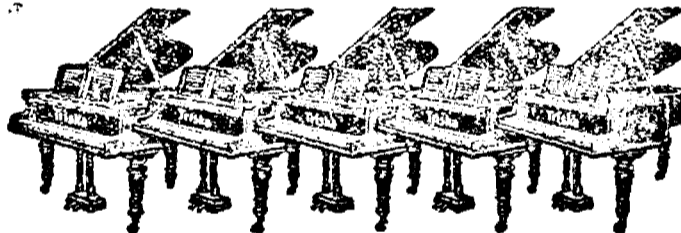
Pianele vechi se prețuiesc și se schimbă cu alte nouă, pe lângă plățirea diferenței.

Efectuește reparaturile cele mai gingașe și acordează cu acurateță.

10 ani garanță

și acordare gratuită de un. an.

Scrisorile de recunoștință
stau la dispoziția cumpă-
rătorilor. — Telefon 419.

„VICTORIA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »VICTORIA« prin aceasta se învîtă conform §-ului 17 din statute la

a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Arad la 3 Martie st. n. 1912 la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Archiducului Iosif nr. 2.)

OBIECTE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii venitului curat.
3. Alegerea alor doi membri în direcțiune și doi membri în comitetul de supraveghiere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în sensul §-ului 22 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 19 Februarie 1912.

Direcțiunea institutului.

„VICTORIA” institut de credit și economii soc. pe acții în Arad.

Activa

CONTUL BILANȚ PE 1911.

Pasiva

Cassa în numărar	293083'15		Capital societar: 12500 acții à 200 Cor.	2500000	—
Bon în Giro la banca austro-ung.	255038'55	548121 70	Fond general de rezervă	1000000'—	
Capitale elocate la alte bănci		262913 93	Fond special de rezervă	776000'—	
Cambii		18438141 36	Fond de penzie	193100'—	1969100 —
Imprumuturi hipotecare		3055436 —	Depuneri spre fructificare		13702932 22
Imprumuturi de cont-curent cu acoperire hipotecară și de efecte		1232293 56	Depozit de casă		88254 88
Avansuri pe efecte		59340 —	Cambii reescontate		5954833 90
Efecte proprii:			Dare de interese nesolvită		36196 11
500.000 cor. nom. oblig. comunale cu 4%			Dividendă neridicată		1912 —
Pesti Hazai Első Tak.-pénzt.-egyes. à 90 C	450000'—		Interese acționarilor emis. IV. 1911		44830 22
100.000 cor. nom. scris. funciare cu 4 1/2%			Diverse conturi creditoare		41736 13
Egyes. bpesti fôv. takarékpénztár à 96 C	96000'—		Interese tranzitoare anticipate		261333 17
24.500 cor. nom. oblig. cu 4 1/2% » Hazai Bank részv.-társaság« Budapest à 96 C	23520'—		Profit transpus din anul 1910	21785'32	
20 acții »Banca Austro-Ungară« à 1600 C	32000'—		Profit net	260293'82	282079 14
100 acții »Ústredni Banka ceskych sporitelien« Praga à 400 C	40000'—				
50 acții »Magyar pénztintézetek központi hitelbankja« à 1000 C	50000'—				
60 acții »Hungaria« aradi pamutárugyár à 500 C	30000'—				
Acții dela diverse bănci și întreprinderi	143720'—	865240 —			
Casele institutului și alte realități		380395 40			
Diverse conturi debitoare		33484 89			
Mobilier descris					
Interese tranzitoare restante		7840 93			
		24883207 77			24883207 77

Debit

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

Credit

Interese pentru depuneri	625536 98	Venitul transpus din anul trecut	21785 32
Interese de reescont	215332 96	Interese:	
Spese:		dela cambii	1056518'13
Salare	80484 41	„ împrumuturi hipotecare	211909'29
Bani de cvartir	15967 69	„ împrum. de cont-curent	34646'55
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	52050 26	„ avansuri pe efecte	4009'82
Porto	8651 65	„ capitale elocate la alte bănci	11854'94
Chirie	5550 —	dela efectele proprii	35940'18
Marce de prezență	3600 —	Chirii și alte arnzi	17560 44
Contribuție	62729'89	Proviziuni și alte venite	32867 76
10% dare la depuneri	62553'71		
Amortizarea mobilierului	12255 74		
Profit transpus din 1910	21785'32		
Profit net	260293'82		
	1426792 43		1426792 43

Arad, 31 Decembrie 1911.

Dr. Nicolae Oncu m. p.
director executiv.Sava Raicu m. p.
vice-director.Ioan Moldovan m. p.
contabil.

DIRECTIUNEA:

Mihaiu Veliciu m. p.
președinte.Roman R. Ciorogariu m. p.
vice-președinte.

Dr. Nicolae Ciacian m. p.

Petru Truția, m. p.

Traian Vățianu m. p.

Dr. Aurel Demian m. p.

Axente Secula m. p.

Onorată adunare generală!

Corăspunzător legii comerciale și statutelor institutului, în decursul anului de gestiune 1911 în ședințele noastre am scontrat toate ramurile de operațiune ale institutului »VICTORIA« atât la centrală cât și la filiale, și pretutindeni am aflat ordine și punctualitate exemplară.

Am confrontat »bilanțul« »contul profit și pierdere« și inventarele sau registrele principale și auxiliare și le-am aflat în ordine și întru toate exacte.

Pe baza acestora propunerea direcțiunii privitoare la împărțirea venitului curat din acest an de Cor. 282.079-14 împreună cu celelalte propuneri le primim și noi, și le recomandăm spre primire și Onoratei adunări generale.

Rugăm după acestea Onorata adunare generală să binevoiască a da absolutul atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1911.

Arad, la 21 Februarie 1912

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Sever Ispravnic m. p.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Dr. Ioan Németh m. p.

Iosif Diamandi m. p.

revizor expert al »Solidarității«.